Lietas Nr. C04256408
Lietas arhīva Nr. PAC-0733-15

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2015.gada 3.decembrī

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese M.Terjuhana,
tiesneses S.Krūmiņa un D.Jansone
ar sekretāru N.Redlihu,
piedaloties biedrības „Autortiesību un komunicēšanās konsultāciju aģentūra/Latvijas Autoru apvienība" pārstāvim zvērinātam advokātam Uģim Grūbem, valsts bezpeļņas SIA "Latvijas Televīzija" pārstāvei zvērinātai advokātei Inetai Kroderei,
izskatīja atklātā apelācijas instances tiesas sēdē civillietu biedrības „Autortiesību un komunicēšanās konsultāciju aģentūra/Latvijas Autoru apvienība" prasībā pret valsts bezpeļņas SIA „Latvijas Televīzija" par kompensācijas un zaudējumu atlīdzības piedziņu un valsts bezpeļņas SIA „Latvijas Televīzija" pretprasībā pret biedrību „Autortiesību un komunicēšanās konsultāciju aģentūra/Latvijas Autoru apvienība" par licences līguma atzīšanu par noslēgtu un atlīdzības noteikšanu daļā par atlīdzības noteikšanu sakarā ar biedrības „Autortiesību un komunicēšanās konsultāciju aģentūra/Latvijas Autoru apvienība" un valsts bezpeļņas SIA „Latvijas Televīzija" apelācijas sūdzībām par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2009.gada 21.jūlija spriedumu.
Civillietu tiesu palāta

A p r a k s t o š ā d a ļ a

[1] biedrība „Autortiesību un komunicēšanās konsultāciju aģentūra/Latvijas Autoru apvienība" (turpmāk – biedrība „AKKA/LAA") cēla Rīgas apgabaltiesā *prasību* pret valsts bezpeļņas SIA (turpmāk – SIA) „Latvijas Televīzija", prasību grozot un papildinot, prasības galīgajā redakcijā (2.sēj., lietas 85.-101.lapa) lūdzot: piedzīt no atbildētājas kompensāciju pēc tiesas ieskata par autortiesību pārkāpumu par laiku no 2005. gada 1.janvāra līdz 2007.gada 28.februārim (ieskaitot) Ls 1 142 946,30 jeb, atbilstoši Eiropas Savienības Padomes noteiktajam *euro* maiņas kursam, kas piemērojams saskaņā ar *Euro* ieviešanas kārtības likuma 6.panta pirmo daļu, EUR 1 626 266,07 apmērā; zaudējumu atlīdzību par laiku no 2007.gada 1.marta līdz 2008.gada 31.decembrim (ieskaitot) Ls 386 476,62 jeb EUR 549 906,69 apmērā; atzīt prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no atbildētājas 6 % gadā no piedzītās summas Ls 1 529 422,92 jeb EUR 2 176 172,76, kā arī piedzīt no atbildētājas valsts nodevas izdevumus 3004,71 Ls jeb 4275,36 apmērā un izdevumus par zvērināta advokāta pakalpojumiem.
Prasības pieteikumā norādīti šādi argumenti.
[1.1] SIA „Latvijas televīzija" ir raidorganizācija, kas savās programmās „LTV1" un „LTV7" no 2002.gada 1.janvāra līdz prasības celšanas tiesā brīdim bez autortiesību subjektu atļaujas (licences) ir izmantojusi prasītājas pārstāvēto autoru muzikālos darbus, nemaksājot pienācīgu autoratlīdzību. Līdz ar to atbildētāja ir pārkāpusi Radio un televīzijas likuma 17.panta sestajā daļā, Autortiesību likuma 15.pantā, 40.panta pirmajā daļā, 41.panta pirmajā daļā un Bernes 1886.gada 9.septembra konvencijas „Par literāro un mākslas darbu aizsardzību" (turpmāk arī Bernes konvencija) 11.*bis* pantā noteikto.
[1.2] Starp pusēm 2001.gada 23.martā noslēgts licences līgums, ar kuru atbildētājai piešķirtas tiesības izmantot „AKKA/LAA" pārstāvēto autoru muzikālos darbus pārraidīšanai ēterā SIA „Latvijas Televīzija" programmās Latvijas Republikas teritorijā nacionālajā apraides tīklā no 2001.gada 1.janvāra līdz 2001.gada 31.decembrim. Kopš šā licences līguma darbības beigām atbildētāja izvairījās no jauna licences līguma noslēgšanas, taču turpināja izmantot prasītājas pārstāvēto autoru muzikālos darbus savās programmās, tādējādi pārkāpjot muzikālo darbu autoru mantiskās tiesības.
[1.3] Laika posmā no 2004.gada līdz 2008.gadam starp pusēm noslēgti vairāki izlīgumi, uz kuriem pamatojoties atbildētāja par darbu izmantošanu samaksāja daļēju atlīdzību, vienlaikus atzīstot, ka norādītajā laika posmā autoru muzikālo darbu raidīšana ēterā notikusi bez atļaujas (licences) un ka vienošanās par autoratlīdzības apmēru nav panākta. Ar noslēgtajiem līgumiem nav dota atļauja darbu izmantošanai, tādēļ autoru darbu izmantošana bez autortiesību subjekta piekrišanas ir kvalificējama kā autortiesību pārkāpums.
[1.4] Prasītāja kopš 2006.gada vairākkārt piedāvāja atbildētājai vienoties par licences līguma noteikumiem, ievērojot spēkā esošos tarifus, pēdējo reizi 2007.gada 9.jūlijā un 7.decembrī, bet atbildētāja šos piedāvājumus noraidīja.
[1.5] Atbilstoši Bernes konvencijas 11.*bis* panta otrajai daļai un Autortiesību likuma 69.panta pirmās daļas 4.punktam (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2007.gada 28.februārim) pārkāpējam ir jāatlīdzina autortiesību subjektam zaudējumi vai arī jāmaksā kompensācija, kuras apmēru nosaka tiesa. Tā kā atlīdzība tiks saņemta ar vairāku gadu nokavēšanos, tai būtu jābūt lielākai par autoratlīdzību, ko savlaicīgi samaksā muzikālo darbu izmantotājs.
Lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret visām raidorganizācijām, „AKKA/LAA" nosaka attiecīgus tarifus, pamatojoties uz Starptautiskās autoru un komponistu biedrības konfederācijas (turpmāk CISAC) rekomendācijām.
Atbilstoši šiem tarifiem, atbildētājai par laiku līdz 2007.gada 6.jūlijam (ieskaitot) bija jāmaksā autoratlīdzība 5,5 % no tās gada ieņēmumiem, ievērojot muzikālo darbu izmantojuma īpatsvaru tās programmās 30 – 40 %. 2007.gada 7.jūlijā stājās spēkā jauni, būtiski zemāki „AKKA/LAA" tarifi, kuriem atbilstoši atbildētājai būtu jāmaksā autoratlīdzība 2 % no tās gada ieņēmumiem, ja mūzikas izmantojuma īpatsvars tās programmās būtu saglabājies 30 – 40 % līmenī. Tomēr, tā kā mūzikas īpatsvars ir nedaudz samazinājies – no 33 % 2006.gadā līdz 30 % 2007.gadā, tad maksājamās autoratlīdzības apmērs 2007. un 2008.gadā, kas ņemts par pamatu prasītājas ieteikumiem tiesai par kompensācijas un zaudējumu atlīdzības aprēķinu, samazinātos no 2 % līdz 1,5 %.
[1.6] Pamatojoties uz biedrības „Latvijas Raidorganizāciju asociācija", kurā apvienojošās vairākas raidorganizācijas, 2006.gada 25.septembra iesniegumu, Konkurences padome veica pārbaudi un ar 2008.gada 13.februāra lēmumu, nekonstatējot Konkurences likuma 13.panta 1., 4. un 5.punkta pārkāpuma pazīmes, izpēti izbeidza. Līdz ar to apstiprinājumu neguva SIA „Latvijas Televīzija" un vairāku citu raidorganizāciju pārmetumi

„AKKA/LAA" par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu.

[1.7] Ja tiesa nenoteiks lielāku kompensācijas apmēru, tad no atbildētājas piedzenamā naudas kompensācija ir nosakāma vismaz kā starpība starp nesamaksāto autoratlīdzību un iepriekš faktiski samaksātajām summām, kas izriet arī no Eiropas Savienības direktīvas Nr.2004/48/EK „Par intelektuālā īpašuma tiesību piemērošanu" preambulas 26.paragrāfa un 13.panta pirmās daļas b) apakšpunkta. Jāņem vērā, ka atbildētāja ir izvairījusies no licences līguma noslēgšanas un autoratlīdzības samaksas pienācīgā apmērā, sakarā ar to pārkāpums turpinās.

[1.8] Ar grozījumiem Autortiesību likumā, kas stājās spēkā 2007.gada 1.martā, mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācija ir tiesīga prasīt no pārkāpēja tikai zaudējumu atlīdzību, bet ne vairs kompensāciju pēc tiesas ieskata. Tādējādi par 2005., 2006.gadu un 2007.gada janvāri, februāri no atbildētājas prasītājas labā piedzenama kompensācija pēc tiesas ieskata, bet par 2007.gada 10 mēnešiem (no marta līdz decembrim) un par 2008.gadu no atbildētājas piedzenami zaudējumi 1,5 % apmērā no raidorganizācijas ieņēmumiem par autoru muzikālo darbu raidīšanu ēterā. Kā izriet no Autortiesību likuma 69.1panta trešās daļas, gadījumā, kad zaudējumu apmērs ir grūti nosakāms pēc Civillikuma, tas nosakāms atbilstoši summai, kuru autortiesību subjekts varētu saņemt par autortiesību objekta izmantošanas atļaujas izsniegšanu.

[1.9] No SIA „Lursoft IT" datu bāzē pieejamā atbildētājas gada pārskatu - peļņas un zaudējumu aprēķina redzams, ka SIA „Latvijas Televīzija" 2005.gada neto apgrozījums bija 10 871 311 Ls, tostarp ieņēmumi, kas atbilstoši „AKKA/LAA" tarifiem pamatoti saistīti ar muzikālo darbu izmantošanu – 10 400 074 Ls, bet 2006.gada neto apgrozījums bija 11 910 892 Ls, tostarp ieņēmumi, kas atbilstoši „AKKA/LAA" tarifiem pamatoti saistīti ar muzikālo darbu izmantošanu – 11 454 294 Ls. Atbildētājas neto apgrozījums 2007.gadā varētu būt bijis 13 185 734 Ls, tostarp ar muzikālo darbu izmantošanu atbilstoši „AKKA/LAA" tarifiem pamatoti saistītie ieņēmumi, no kuriem aprēķināms maksājamās autoratlīdzības lielums, - 12 634 246,15 Ls. Savukārt atbildētājas neto apgrozījums 2008.gadā tiek prognozēts 12 000 314 Ls, tostarp ar muzikālo darbu izmantošanu atbilstoši „AKKA/LAA" tarifiem pamatoti saistītie ieņēmumi, no kuriem aprēķināms maksājamās autoratlīdzības lielums, tiek prognozēti 11 606 127,47 Ls.

[1.10] Prasība pamatota ar Bernes konvencijas 11.*bis* pantu, Eiropas Savienības direktīvas Nr.2004/48/EK „Par intelektuālā īpašuma tiesību piemērošanu" preambulas 26.paragrāfu un 13.panta pirmās daļas b) apakšpunktu, Autortiesību likuma 7.panta otro daļu, 15.pantu, 40.panta pirmo un piekto daļu, 63.-66.pantu, 68.pantu, 69.panta pirmās daļas 1. un 4.punktu (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2007.gada 28.februārim), Autortiesību likuma 69.panta pirmās daļas 5.punktu, 69.1panta pirmo, otro, trešo daļu (redakcijā, kas bija spēkā no 2007.gada 1.marta), Radio un televīzijas likuma 17.panta sesto daļu.

[2] atbildētāja *SIA „Latvijas Televīzija" iesniedza rakstveida paskaidrojumus*, kuros prasību neatzina par pamatotu un lūdza to noraidīt.

Atbildētāja neapstrīdēja, ka darbu izmantošanai nepieciešama prasītājas atļauja, taču norādīja, ka kopš 2005.gada 1.janvāra atbildētāja muzikālos darbus bez licences līguma raidīja prasītājas vainas dēļ, kura ir atbildīga par radušos situāciju. Pretēji Autortiesību likuma 41.panta un 65.panta prasībām prasītāja nenodrošināja jauna licences līguma noslēgšanu un atteicās vienoties par atlīdzības lielumu un tās aprēķināšanas kārtību, lai gan, slēdzot licences līgumu, ir nepieciešama abu līdzēju savstarpēja vienošanās, kas balstīta uz saskaņotu gribas izteikumu.

Pušu sarakste apliecina, ka atbildētāja vairākkārt izrādīja vēlēšanos noslēgt licences līgumu un vienoties ar prasītāju par samērīgu un ekonomiski pamatotu atlīdzības apmēru, jo vispārējā licence ir būtisks pamatnosacījums atbildētājas komercdarbības veikšanai. Tomēr atbildētājas mēģinājumi beidzās bez rezultātiem, jo prasītāja uzskatīja, ka tās faktiskais monopolstāvoklis ļauj vienpusēji noteikt tarifus, kādi maksājami par darbu raidīšanu, kuri, atbildētājas ieskatā, ir netaisnīgi, nesamērīgi un nepamatoti, līdz ar ko tos nevar ņemt par pamatu, nosakot kompensāciju pēc tiesas ieskata par muzikālo darbu izmantošanu prasības periodā. Šajā periodā pusēm pastāvēja strīds nevis par to, ka prasītāja vispār negribētu atrasties tiesiskās attiecībās ar atbildētāju, bet par autoratlīdzības lielumu.

Tā kā divpusēju sarunu ceļā puses nevienojās, atbildētāja kā Latvijas Raidorganizāciju asociācijas (turpmāk – LRA) biedre pilnvaroja šo asociāciju risināt sarunas par autoratlīdzības apmēru. 2005.gada 19.aprīlī biedrība „AKKA/LAA" un LRA sarunu rezultātā saskaņoja licences līgumu, izņemot autoratlīdzības apmēru.

Prasības pieteikumā norādītais kompensācijas apmēra noteikšanas veids nav pamatots, jo tas balstīts uz nesamērīgi lieliem, bez objektīva ekonomiska pamatojuma, prasītājas vienpusēji noteiktiem tarifiem, kā arī prasītāja nav norādījusi, no kādiem tieši atbildētājas ieņēmumiem tiek aprēķināts kompensācijas apmērs, jo tie nav ieņēmumi, kas norādīti pušu noslēgtā 2005.gada 19.aprīļa licences līguma 3.2.punktā. Turklāt kompensācijai par muzikālo darbu izmantošanu prasības periodā ir jābūt ekonomiski pamatotai un taisnīgai, kā arī samērīgai ar abu pušu vainas un atbildības pakāpi par radušos situāciju.

„Tarifu" netaisnīgumu un nepamatotību raksturo tas, ka autoratlīdzības apmērs kļuva septiņas astoņas reizes lielāks no 2005.gada 1.janvāra par identiska apjoma mūzikas izmantojumu nekā 2001. vai 2004.gadā. 2007.gada 7.jūlijā tarifi tika pazemināti no 5,5 % uz 2 % no raidorganizācijas gada ieņēmumiem par 30 – 40% mūzikas izmantojumu un uz 1,5 % par 30 – 40% mūzikas izmantojumu. Iesaistot pušu sarunās LRA, autoratlīdzības piedāvājums no prasītājas puses pēkšņi saruka līdz 1,85 % apmēram no ieņēmumiem par 35 % mūzikas izmantojumu, kas arī ir nesamērīgs. Atlīdzības likmes 5,5 % un 1,85 % ir ļoti atšķirīgas.

Atbildētāja nepiekrita kompensācijas un zaudējumu noteikšanai, pamatojoties uz CISAC rekomendācijām, jo CISAC kā nevalstiskas organizācijas rekomendācijas nav juridiski saistošas, tās ir modificējamas atbilstoši konkrētās valsts vēsturiskajai un ekonomiskajai situācijai un līgumslēdzēju pušu vienošanās. Turklāt CISAC apvieno tikai autoru un komponistu sabiedrības un tajā nav pārstāvēti darbu izmantotāji, kuri varētu līdzdarboties rekomendāciju izstrādē, tādēļ tās noteiktie tarifi ir tikpat vienpusēji kā prasītājas noteiktie tarifi, un tos nevar izmantot objektīvas autoratlīdzības noteikšanai.

Nav pamatota prasības pieteikuma atsauce uz Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas Nr. 2004/48/EK 13.pantu un preambulas 26.paragrāfu, jo šīs direktīvas mērķis nav paredzēt dalībvalstīm saistības noteikt soda maksu, bet gan kompensāciju, ko nosaka atbilstoši objektīvam kritērijam, ņemot vērā tiesību īpašniekam radītos zaudējumus, piemēram, izdevumus pārkāpuma un pārkāpēja noteikšanā un meklēšanā. Atbilstoši šīs direktīvas preambulas 17.paragrāfam visi direktīvā paredzētie pasākumi, kārtība un aizsardzības līdzekļi katrā atsevišķā gadījumā ir jānosaka tā, lai pienācīgi ņemtu vērā attiecīgā gadījuma specifiku, tostarp attiecīgo intelektuālā īpašuma tiesību īpašās pazīmes un, ja vajadzīgs, to, vai pārkāpums ir izdarīts apzināti vai neapzināti. Atbildētāju nevar uzskatīt par autortiesību apzinātu pārkāpēju, jo prasītāja atteicās vienoties par autoratlīdzības lieluma noteikšanu 2005.gada 19.aprīļa licences līgumā. Līdz ar to atbildētāja bija spiesta maksāt autoratlīdzību prasītājai pēc muzikālo darbu izmantošanas saskaņā ar pušu noslēgtajiem izlīgumiem, lai izvairītos no neskaidrības par maksājamo autoratlīdzības apmēru, ko radīja pati prasītāja.

Atbildētāja uzskatīja, ka nav izmantojusi prasītājas pārstāvēto autoru muzikālos darbus bez atļaujas, jo par laika posmu no 2002.gada 1.janvāra līdz 2005.gada 1.janvārim ir samaksājusi visu prasītājai pienākošos autoratlīdzību, tas ir, par 2002.gadu – 70 978,76 Ls, par 2003.gadu – 72 327,36 Ls un par 2004.gadu – 74 424,85 Ls. Turklāt prasītāja visus maksājumus pieņēma un iebildumus pret tiem necēla.

Tāpat atbildētāja ir samaksājusi 2006.gada 14.janvāra izlīgumā, 2007.gada 15.maija līgumā un 2008.gada 19.marta līgumā noteikto autoratlīdzību par 2005., 2006. un 2007.gadu attiecīgi 79 857,86 Ls, 95 000 Ls un 114 000 Ls apmērā. Puses nav vienojušās par lielāku atlīdzību saskaņā ar izlīgumu 2.2.punktiem. Proti, puses nav vienojušās par pušu noslēgtā 2005.gada 19.aprīļa licences līguma 3.1.punktā nosakāmo atlīdzības lielumu par prasības laika posmu no 2005.gada līdz 2008.gada 30.aprīlim, lai gan saskaņā ar izlīgumu 2.2.punktiem pusēm ir par to jāvienojas. Tātad saskaņā ar šiem

izlīgumiem prasītāja nevar prasīt no atbildētājas nekādu papildus atlīdzību par minēto laika posmu, kamēr puses par to nav vienojušās.

Atbildētājas ieskatā prasītājas rīcība, ceļot prasību tiesā par kompensācijas un zaudējumu atlīdzību, ir pretrunā minētajiem izlīgumiem un Civillikuma 1.pantā nostiprinātajam labas ticības principam, jo prasītāja pati atsakās vienoties par autoratlīdzības lielumu.

Tā kā prasītāja pārstāv praktiski visus pasaules muzikālo darbu autorus tieši vai pamatojoties uz divpusējiem līgumiem ar citu valstu mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijām, tad tā atrodas faktiskā monopolstāvoklī attiecībā uz muzikālo darbu izmantošanas tiesību pārdošanu Latvijas Republikā. Līdz ar to Autortiesību likuma un Konkurences likuma 13.panta noteikumi uzliek prasītājai par pienākumu vienoties ar atbildētāju par licenci darbu izmantošanai. Savukārt, novilcinot licences līguma noslēgšanu un pastāvot uz saviem vienpusēji noteiktiem tarifiem, prasītāja apzinās savu monopolstāvokli, ko jo īpaši pastiprina licences esamības nepieciešamība atbildētājas komercdarbībā.

[3] *SIA „Latvijas Televīzija"* cēlusi tiesā *pretprasību* pret biedrību „AKKA/LAA", vēlāk to papildinot un grozot, kurā lūgusi: atzīt par noslēgtu starp SIA „Latvijas Televīzija" un „AKKA/LAA" licences līgumu par muzikālo darbu izmantošanu tā 2005.gada 19.aprīļa redakcijā, nosakot līguma darbības termiņu līdz 2012.gada 31.decembrim; noteikt, ka minētā līguma 3.1.punktā paredzamais atlīdzības lielums – 2005.gadā 0,649 % pie 19,47 % mūzikas izmantojuma īpatsvara, 2006.gadā - 0,666 % pie 19,98 %, 2007.gadā - 0,695 % pie 20,86 %, 2008.gadā - 0,719 % pie 21,57 % mūzikas izmantojuma īpatsvara, laika posmā no 2009.gada 1.janvāra līdz 2012.gada 31.decembrim - 0,719 % par 21,57% mūzikas izmantojuma īpatsvaru no 2005.gada 19.aprīlī noslēgtajā licences līgumā definētajiem ieņēmumiem; piedzīt no prasītājas atbildētājas labā visus tiesāšanās izdevumus.

Pretprasības pieteikumā norādīti šādi argumenti.

[3.1] Tā kā divpusēju sarunu ceļā puses nevarēja vienoties par licences līgumā nosakāmās atlīdzības lielumu un tās aprēķināšanas kārtību, atbildētāja kā Latvijas Raidorganizāciju asociācijas (turpmāk - LRA) biedre pilnvaroja LRA risināt sarunas ar prasītāju. LRA un „AKKA/LAA" 2005.gada 19.aprīļa sapulcē vienojās par licences līguma tekstu. Līguma redakcija ir iekļauta sapulces protokolā, no līguma un protokola teksta skaidri izriet pušu griba saistīties.

Šajā licences līgumā ir panākta vienošanās par visiem tā nosacījumiem, izņemot autoratlīdzības lielumu līguma 3.1.punktā, jo prasītāja noraidīja piedāvājumu vienoties par atlīdzības procentuālā apmērā noteikšanu. Līgumā ir arī vienošanās par ieņēmumu pozīcijām, no kurām aprēķināma procentuālā atlīdzība par autoru darbu izmantošanu pēc tam, kad no tās atskaitītas konkrētas izdevumu pozīcijas.

[3.2] Tā kā puses bija vienojušās par darījuma būtiskām sastāvdaļām, atzīstams, ka atbilstoši Civillikuma 1533. un 1470.pantam starp pusēm 2005.gada 19.aprīlī noslēgts licences līgums par muzikālo darbu (ar vai bez teksta) raidīšanu raidorganizāciju programmās tādā redakcijā, kādā tas iekļauts sapulces protokolā. Attiecībā par licences līguma termiņu var uzskatīt, ka vienošanās ir notikusi, jo atbildētāja ir piekritusi prasītājas 2007.gada 9.jūlija vēstulē Nr. 2/1R-245 piedāvātajam licences līguma termiņam līdz 2012.gada 31.decembrim.

[3.3] Atsaucoties uz Civillikuma 5.pantu un Civilprocesa likuma 5.panta sesto daļu, atbildētāja lūgusi tiesu, nosakot taisnīgu atlīdzību, ņemt vērā judikatūru, proti, Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2003.gada 23.oktobra spriedumā lietā Nr. PAC-460, Senāta 2004.gada 11.februāra spriedumā lietā Nr. SKC-65 un 2004.gada 3.marta spriedumā lietā Nr. SKC-117 atzīto, kā arī Vispasaules intelektuālā īpašuma organizācijas (turpmāk WIPO) līguma par autortiesībām preambulā un 8.pantā paredzēto autoru un sabiedrības interešu līdzsvaru, apstākli, ka prasītājas vienpusēji noteiktie tarifi neatbilst civiltiesību vispārējiem principiem, Autortiesību likuma 41.panta pirmajai daļai un 65.panta pirmās daļas 1.punktam, to, ka prasītāja ļaunprātīgi izmanto savu faktisko monopolstāvokli un ka tās noteiktie tarifi ir nesamērīgi, tādēļ nevar būt pamats taisnīgas atlīdzības noteikšanai.

[3.4] Pretprasība pamatota ar Autortiesību likuma 40.pantu, 41.panta trešo daļu, 42.panta ceturto daļu, 65.pantu, Civillikuma 1470., 1482., 1485 un 1533.pantu, Vispasaules intelektuālā īpašuma organizācijas līguma par autortiesībām Preambulas piekto daļu, 8.pantu, Bernes konvencijas 11.*bis* pantu.

[4] Rīgas apgabaltiesā saņemti prasītājas biedrības *„AKKA/LAA" paskaidrojumi par pretprasību,* kuros tā pretprasību neatzina, lūdza to noraidīt un norādīja, ka 2005.gada 19.aprīlī licences līgums netika noslēgts, jo nav ievēroti Civillikuma 1427.panta noteikumi par to, ka divpusējā darījumā vajadzīgs visu tā dalībnieku saskanīgs gribas izteikums. Pretēji Civillikuma 1485. un 1533.panta prasībām starp pusēm nav notikusi pilnīga vienošanās par licences līguma būtiskām sastāvdaļām, proti, tā būtiskāko sastāvdaļu – cenu, jo raidorganizāciju maksājamās autoratlīdzības procentuālais lielums ir tik pat svarīgs faktors kā raidorganizācijas ieņēmumu aprēķināšanas bāze. Turklāt jāņem vērā, ka LRA nav un nevar būt licences līguma puse, kā arī nav šīs lietas dalībniece, jo LRA saskaņā ar statūtiem nepārstāv savus biedrus ne līgumu slēgšanā, ne arī tiesā.

Puses nav vienojušās, jo no atbildētājai adresētās biedrības „AKKA/LAA" 2006.gada 28.jūlija vēstules Nr. 2/1R-321 redzams, ka prasītāja ir iepazinusies ar atbildētājas atsūtīto licences līguma projekta tekstu un, paskaidrojot iemeslus, kādēļ tā parakstīšana nav iespējama, vienlaikus ir izsūtījusi savu sagatavoto līguma projektu, kurā licences līguma darbības termiņš tika noteikts līdz 2008.gada 31.decembrim. Tādējādi prasītāja saskaņā ar Civillikuma 1505.pantu ir skaidri un nepārprotami paudusi viedokli, ka vienošanās par darbu izmantošanu bez vienlaicīgas vienošanās par autoratlīdzības lielumu vispār nav iespējama, taču atbildētāja savā pretprasībā kļūdaini vai apzināti nepatiesi interpretējusi pušu savstarpējo saraksti.

Biedrība „AKKA/LAA" paskaidroja, ka pretprasības pieteikumā citētais WIPO līgums par autortiesībām ir interpretēts vienpusēji un nepilnīgi, nonākot pie kļūdainiem secinājumiem par autortiesību subjektu tiesībām un pienākumiem un par to, kā ir jāizpaužas līdzsvaram starp autoru mantiskajām interesēm un sabiedrības interesēm muzikālo darbu izmantošanā, jo faktiski minētais līgums apstiprina, ka tā noteikumi nesašaurina saistības, kādas valstīm ir saskaņā ar Bernes konvenciju un ka literāro un mākslas darbu autoriem ir ekskluzīvas tiesības dot (vai nedot) atļauju padarīt savus darbus pieejamus sabiedrībai. Nedrīkst plašākas sabiedrības intereses jaukt ar dažu uzņēmēju, lielu komerciālu raidorganizāciju īpašnieku vēlmi pelnīt vairāk, mēģinot uzspiest autoriem nesamērīgi mazu autoratlīdzību.

Prasītāja uzskatīja, ka praksē Latvijā un pretprasības pieteikumā tiek jaukts autora tiesību svarīgais iedalījums autora ekskluzīvajās (izņēmuma) tiesībās un tiesībās uz atlīdzību. Tiesības pieprasīt un noteikt citus darba izmantošanas nosacījumus ir neatdalāmas un tieši no ekskluzīvo tiesību būtības izrietošas tiesības.

Tādēļ prasītāja nepiekrita pretprasības pieteikumā izteiktajam apgalvojumam, ka Autortiesību likuma 41.panta trešā daļa it kā pieļauj maksas vēlāku noteikšanu, pat ar citas personas palīdzību. Atbilstoši šai likuma normai tiesa nosaka atlīdzību, ja starp pusēm jau ir bijis noslēgts licences līgums un bijusi vienošanās par atlīdzības lielumu, tikai tā tekstā nav izteikta pietiekami precīzi. Interpretējot Autortiesību likuma 41.panta trešo daļu kopsakarā ar šī likuma 40.panta pirmo daļu, secināms, ka tiesa nevar noteikt autoratlīdzības lielumu gadījumā, ja nemaz nav bijusi saņemta atļauja autoru darbu likumīgai izmantošanai. Līdz ar to strīds lietā ir ne tikai par autoratlīdzības lielumu, bet arī par principu, vai vienošanās par autoru darbu izmantošanu bez vienlaicīgas vienošanās arī par autoratlīdzības lielumu vispār ir iespējama.

Par autoratlīdzības tarifiem prasītāja paskaidroja, ka Latvijā reāli praksē pastāv un darbojas princips, ka tarifus par darbu izmantošanu jānosaka pašiem autoriem, nevis darbu izmantotājiem. Bez tarifiem ir neiespējami vienoties ar visiem darbu izmantotājiem tā, lai tiem piemērotie darbu izmantošanas nosacījumi ir vienādi. Prasības pieteikumā ir izklāstīti apsvērumi par taisnīgas autoratlīdzības noteikšanu, kas sakrīt ar CISAC noteiktajiem autoratlīdzības noteikšanas pamatprincipiem, tādējādi tiesai, izskatot prasību, jāņem vērā ne tikai Autortiesību likuma normas, bet arī pasaulē pastāvošais autoru mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma mehānisms.

Prasītājas ieskatā nav pamatota atbildētājas atsauce uz judikatūru, jo minēts tikai viens Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas spriedums strīdā ar AS „Radio SWH". Civilprocesa likuma 5.panta sestās daļas nosacījumi par judikatūru nav iztulkojami tik šauri, reducējot tos tikai uz vienu lietu. Piemēram, Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2003.gada 26.novembra spriedumā lietā Nr. C04220602 (PAC-709) strīdā ar SIA „Latvijas Radio" atlīdzība par biedrības „AKKA/LAA" pārstāvēto autoru muzikālo darbu izmantošanu noteikta 3 % no SIA „Latvijas Radio" neto apgrozījuma par 53 % – 56 % lielu muzikālo darbu īpatsvaru programmās. Turklāt tiesu prakse (un tiesas spriedums citā lietā) pati par sevi nevar būt patstāvīgs pamats cita strīda izšķiršanai, tā kā sekundārs avots izmantojama sprieduma argumentācijā attiecībā uz noteiktās tiesību normas piemērošanu.

Turklāt, piemērojot judikatūru, kas pastāvēja līdz 2004.gada 1.maijam, jāņem vērā arī normatīvo aktu grozījumi: ar Autortiesību likuma 2004.gada 22.aprīļa grozījumiem, kas stājā spēkā 2004.gada 1.maijā, no Autortiesību likuma 64.panta tika izslēgta pirmā daļa, kas noteica, ka „AKKA/LAA" nav pakļauta ierobežojumiem, ko nosaka konkurenci regulējošie normatīvie akti. Līdz ar to „AKKA/LAA" no 2004.gada 1.maija kļuva par tirgus dalībnieci Konkurences likuma izpratnē. Minētais ir vēl viens arguments, kādēļ prasītāja nevar piekrist pastāvošajai judikatūrai, ka tiesa spriedumā var noteikt tirgus dalībniekam konkrētu cenu par kādu citam tirgus dalībniekam sniegtu pakalpojumu. Tas uzskatāms par Konkurences likuma 13.panta 5.punkta pārkāpumu.

Dominējoša stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas kritēriji noteikti Eiropas Kopienu Tiesas praksē (Eiropas Kopienu Tiesas apvienotā lieta *Lucazeu and others vs SACEM* C-110/88). To būtu iespējams arī noteikt, salīdzinot prasītājas noteikto autoratlīdzības apmēru ar attiecīgiem maksājumiem citās valstīs, taču atbildētāja nav iesniegusi pierādījumus par to, ka prasītājas noteiktais autoratlīdzības apmērs būtu ievērojami augstāks kā citās Eiropas Savienības valstīs. Līdz ar to nav pamata uzskatīt, ka prasītāja būtu ļaunprātīgi izmantojusi savu dominējošo stāvokli.

[5] *Abas puses* arī iesniegušas *papildus paskaidrojumus*, norādot atšķirīgu atbildētājas izmantoto muzikālo darbu daudzumu tās programmās „LTV1" un „LTV7" prasības periodā.

[6] *Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2009.gada 21.jūlija spriedumu gan prasība, gan pretprasība apmierinātas daļēji.*

Tiesa piedzina biedrības „AKKA/LAA" labā no SIA „Latvijas Televīzija" 136 660,75 Ls, valsts nodevu 1 399,98 Ls, izdevumus advokāta palīdzības samaksai 4 712,22 Ls, nosakot prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt 6 % gadā no piedzītās summas.

Valsts labā tiesa piedzina no SIA „Latvijas Televīzija" ar lietas vešanu saistītos izdevumus 6,88 Ls apmērā.

Tiesa arī atzina par noslēgtu SIA „Latvijas Televīzija" un biedrības „AKKA/LAA" licences līgumu par muzikālo darbu izmantošanu tā 2005.gada 19.aprīļa redakcijā, nosakot līguma darbības termiņu līdz 2012.gada 31.decembrim un līguma 3.1.punktā paredzamo atlīdzības lielumu 2005.gadā – 1 % pie 20,96 % mūzikas izmantojuma īpatsvara, 2006.gadā – 1 % pie 24,08 % mūzikas izmantojuma īpatsvara, 2007.gadā – 1 % pie 23,69 % mūzikas izmantojuma īpatsvara, 2008.gadā – 1 % pie 25,02 % mūzikas izmantojuma īpatsvara, bet laika posmam no 2009.gada 01.janvāra līdz 2012.gada 31.decembrim atlīdzības lielumu noteica 0,5 % pie mūzikas izmantojuma īpatsvara 10 – 20 % un 1 % pie mūzikas izmantojuma īpatsvara 20 – 30 % no 2005.gada 19.aprīlī noslēgtajā licences līgumā definētajiem ieņēmumiem.

Spriedums pamatots ar šādiem argumentiem.

[6.1] Tiesa spriedumā konstatēja, ka 2001.gada 23.martā starp biedrību „AKKA/LAA" un SIA „Latvijas Televīzija" bija noslēgts licences līgums, kura darbības termiņš bija noteikts līdz 2001.gada 31.decembrim. Pēc šī termiņa starp pusēm licences līgums netika noslēgts.

Nav strīda par licences līguma noslēgšanas nepieciešamību, bet gan pēc būtības par autoratlīdzības lielumu un aprēķināšanas kārtību. Lai atrisinātu strīdu, LRA deleģētie pārstāvji 2005.gada 19.aprīlī piedalījās kopīgā sanāksmē ar biedrību „AKKA/LAA", kur tika panākta vienošanās par licences līguma noteikumiem. Atbildētāja pamatoti norādījusi, ka 2005.gada 19.aprīļa sapulcē tika panākta vienošanās par licences līguma tekstu, kurš attiecināms uz visām LRA raidorganizācijām. Līguma teksta redakcija iekļauta minētās sapulces protokolā.

Tiesa atzina par nepamatotu prasītājas viedokli, ka LRA panākto vienošanos nevar attiecināt uz atbildētāju, jo nav ievēroti Civillikuma 1427.panta noteikumi, ka divpusējā darījumā vajadzīgs visu tā dalībnieku saskanīgs gribas izteikums. Tiesa uzskatīja, ka Latvijas Raidorganizāciju asociācija centās atrisināt strīdu, kas bija radies starp darbu izmantotājiem un biedrību „AKKA/LAA" attiecībā uz autoratlīdzības lielumu un aprēķināšanas kārtību. Šajās sarunās piedalījās arī SIA „Latvijas Televīzija" ģenerāldirektora vietnieks /pers. M/, un savās vēlākās vēstulēs atbildētāja akceptēja minētā licences līguma noteikumus, kuriem, kā redzams no 2005.gada 19.aprīļa sēdes protokola, piekrita arī biedrība „AKKA/LAA". Līdz ar to atzīstams, ka abas puses izteikušas gribu noslēgt šāda satura licences līgumu (Civillikuma 1427.pants).

Līgums 2005.gada 19.aprīļa redakcijā, ne arī vēlāk izstrādātājās redakcijās netika parakstīts, jo starp pusēm pastāvēja strīds par autoratlīdzības lielumu – biedrība „AKKA/LAA" pastāvēja uz padomē pieņemtajiem tarifiem, bet atbildētāja uzskatīja, ka tie ir nesamērīgi augsti.

Tiesa no Autortiesību likuma 41.panta pirmās daļas secināja, ka autoratlīdzība par muzikālo darbu izmantošanu nosakāma autoru mantisko tiesību kolektīvās pārvaldīšanas organizācijai, vienojoties ar izmantotāju, bet nevis tikai un vienīgi saskaņā ar padomes noteiktajiem tarifiem. Šo viedokli tiesa pamatoja ar Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2003.gada 23.oktobra spriedumā lietā Nr. PAC-460 norādīto, ka „likums neparedz, ka atlīdzība ir autoru mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijas vienpusēji noteikti tarifi. Saskaņā ar Autortiesību likuma 41.panta pirmo daļu atlīdzības lielums tiek noteikts pusēm vienojoties atbilstoši Autortiesību likuma 65.panta pirmās daļas 1.punktam par atlīdzības lielumu mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācija vienojas ar darbu izmantotājiem". Turklāt tieši prasītājai, kura darbojas autoru interesēs, atbilstoši Autortiesību likuma 65., 66.pantam bija pienākums ierosināt vienošanos ar izmantotājiem par atlīdzības lielumu un citiem līguma nosacījumiem.

[6.2] Tiesa piekrita atbildētājas viedoklim, ka vispārējā licence ir būtisks nosacījums sabiedriskās raidorganizācijas darbības veikšanai, kuras pamatmērķis nav komerciālas intereses, bet gan nodrošināt visām sabiedrības grupām daudzveidīgas un līdzsvarotas programmas veidošanu, tātad nodrošināt sabiedrības intereses. Arī WIPO līgumā par autortiesībām norādīts, ka nepieciešams saglabāt līdzsvaru starp autoru tiesībām un plašākas sabiedrības interesēm. Tas nozīmē, ka biedrība „AKKA/LAA", uzspiežot augstus tarifus, nodara kaitējumu sabiedrības interesēm.

[6.3] Tiesa atzina par pamatotu atbildētājas viedokli, ka biedrības „AKKA/LAA" noteiktie tarifi nebija ekonomiski pamatoti un samērīgi, jo no lietas materiāliem redzams, ka prasītāja no 2007.gada 7.jūlija ir būtiski samazinājusi tarifus, kas ir 7 – 8 reizes zemāki nekā pirms tam, piemēram, ja pie muzikālo darbu īpatsvara 30 – 40 % atlīdzības apmērs bija noteikts 5,5 % no gada ieņēmumiem, tad pēc 2007.gada 7.jūlija pie analogas mūzikas izmantojamības – tikai 1,5 %. Turklāt, aprēķinot autoratlīdzības apmēru, nedrīkst ņemt par pamatu visus gada ieņēmumus, jo tur ietilpst, piemēram, tādas pozīcijas kā ieņēmumi par tehnikas īri vai citi ar raidījumu veidošanu nesaistīti izdevumi. Tā kā puses ir akceptējušas 2005.gada 19.aprīļa licences līguma noteikumus, tad par pamatu ņemami šī līguma 3.2., 3.3.punktos minētie kritēriji autoratlīdzības aprēķināšanai, ievērojot atbildētājas iesniegtos datus par SIA „Latvijas Televīzija" 2005. – 2008.gada ieņēmumiem un atskaitījumiem.

[6.4] Par pušu strīdu par mūzikas izmantojamības apjomu tiesa konstatēja, ka prasītāja, aprēķinot autoratlīdzības lielumu, ir vadījusies no mūzikas izmantojamības apjoma 30 - 40 %. Savukārt atbildētāja sākotnēji norādījusi, ka 2005.gadā izmantoti 33 % mūzikas izmantojuma īpatsvara, 2006.gadā –33 % mūzikas izmantojuma īpatsvara, 2007.gadā – 30 % mūzikas izmantojuma īpatsvara, bet 2008.gadā – 26,8 % mūzikas izmantojuma īpatsvara. Vēlāk atbildētāja norādījusi, ka, izmantojot televīzijas plānošanas programmu „Batsoft", noteikts, ka mūzika tika izmantota sekojošā apjomā: 2005.gadā - 20,96 %, 2006.gadā – 24,08 %, 2007.gadā – 23,69 %, 2008.gadā – 25,02 %, 2009.gadā plānoti 25,00 %. No minētā kopējā izmantoto

muzikālo darbu apjoma prasītājas pārstāvēto autoru muzikālie darbi tika izmatoti: 2005.gadā – 19,4 %, 2006.gadā – 19,98 %, 2007.gadā – 20,86 %, 2008.gadā – 21,57 %, 2009.gadā plānoti 21,57 %.

[6.5] Civillietu tiesu kolēģija piekrita prasītājas iebildumam, ka atbildētāja nav iesniegusi pierādījumus par to, kādā veidā ir ticis atrēķināts no kopējā izmantotās mūzikas daudzuma prasītājas pārstāvēto autoru darbu apjoms. Tai pat laikā tiesa atzina, ka pirms datorprogrammas „Batsoft" izmantošanas mūzikas uzskaitē tā tika uzskaitīta visai aptuveni un tādēļ par pamatu ņemami atbildētājas iesniegtie dati par mūzikas izmantošanas apjomiem: 2005.gadā – 20,96 %, 2006.gadā – 24,08 %, 2007.gadā – 23,69 %, 2008.gadā – 25,02 %.

[6.6] Tiesa nepiekrita prasītājas viedoklim, ka autoratlīdzības lielumu tiesa var noteikt tad, ja tas nav konkretizēts līgumā. No Autortiesību likuma 41.panta trešās daļas (ja licences līgumā atlīdzības lielums nav konkretizēts, strīda gadījumā to nosaka tiesa pēc saviem ieskatiem) un Augstākās tiesas Senāta 2004.gada 11.februāra spriedumā lietā Nr. SKC-65 un 2004.gada 17.marta spriedumā lietā Nr. SKC-130 paustajām atziņām Civillietu tiesu kolēģija atzina, ka gadījumā, kad nav panākta vienošanās par autoratlīdzības apmēru, pamatojoties uz Civillikuma 5.pantu un izpildot Bernes konvencijas par literatūras un mākslas darbu aizsardzību 11.bis panta otrās daļas norādījumus, tiesa pēc saviem ieskatiem var noteikt autoratlīdzības lielumu kā noteikumu licences līgumā.

Vienlaikus tiesa norādīja, ka, nosakot autoratlīdzības lielumu, nevar vadīties tikai no viena konkrēta sprieduma, proti, Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2003.gada 23.oktobra sprieduma par autoratlīdzības noteikšanu AS „Radio SWH" 2 % apmērā pie 60 % mūzikas izmantojuma no licences līgumā definētiem ieņēmumiem, kuru atbildētāja norādījusi kā judikatūru, jo, piemēram, Augstākās tiesas Senāts 2004.gada 17.marta spriedumā lietā Nr.SKC-130 strīdā starp biedrību „AKKA/LAA" un SIA „Latvijas radio" atzinis par pareizu Civillietu tiesu palātas noteikto autoratlīdzību 3 % apmērā.

Civillietu tiesu kolēģija atzina par samērīgu noteikt šādu autoratlīdzību: 2005.gadā – 1 % pie 20,96 % mūzikas izmantojuma īpatsvara, 2006.gadā – 1 % pie 24,08 % mūzikas izmantojuma īpatsvara, 2007.gadā – 1 % pie 23,69 % mūzikas izmantojuma īpatsvara, 2008.gadā – 1 % pie 25,02 % mūzikas izmantojuma īpatsvara, bet laika posmam no 2009.gada 01.janvāra līdz 2012.gada 31.decembrim noteikt atlīdzības lielumu 0,5 % pie mūzikas izmantojuma īpatsvara 10 – 20 %, 1% pie mūzikas izmantojuma īpatsvara 20 – 30 %.

[6.7] Tiesa arī atzina par pamatotu atbildētājas lūgumu noteikt licences līguma termiņu līdz 2012.gada 31.decembrim, jo pēc būtības prasītāja pati šādam termiņam ir piekritusi, piedāvājot to savā 2007.gada 9.jūlija vēstulē atbildētājai.

Tiesa konstatēja, ka lietā nav strīda par to, ka atbildētāja izmantoja prasītājas pārstāvēto autoru darbus bez licences saņemšanas, līdz ar ko prasītājai ir tiesības par 2005., 2006.gadu un 2007.gada janvāri un februāri saņemt kompensāciju saskaņā ar Autortiesību likuma 69.panta pirmās daļas 4.punktu (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2007.gada 01.martam), bet pēc 2007.gada 01.marta - tiesības saņemt zaudējumu atlīdzību. Taču vienlaikus ir ņemami vērā starp pusēm noslēgtie izlīgumi 2006.gada 14.janvārī, 2007.gada 15.maijā un 2008.gada 19.martā, kuros ietverts nosacījums, ka pēc galīgās vienošanās panākšanas puses veiks attiecīgu pārrēķinu; galīgā maksājamā autoratlīdzība nevar būt mazāka par aprēķināto atlīdzības summu.

Civillietu tiesu kolēģija ņēma vērā, ka atbildētāja nav izvairījusies no autoratlīdzības samaksas kaut arī daļēji un vēlējusies noslēgt licences līgumu, bet dēļ biedrības „AKKA/LAA" nepiekāpšanās jautājumā par autoratlīdzības lielumu tas netika noslēgts. Līdz ar to atzīstams, ka, nosakot kompensācijas un zaudējumu apmēru, par pamatu ņemams izlīgumos ietvertais nosacījums par pārrēķina veikšanu, kas atbilst arī Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/48/EK par intelektuālā īpašuma tiesību piemērošanu 13.pantā minētajiem kompensācijas noteikšanas kritērijiem, proti, ka kompensācija par autortiesību pārkāpumu nevar būt mazāka par to atlīdzību, kas būtu jāmaksā, noslēdzot licences līgumu un maksājot tiesību īpašnieka noteikto atlīdzību.

Ievērojot minēto, tiesa atzina, ka no atbildētājas piedzenama papildus samaksa par 2005.gadu 6 650,26 Ls apmērā, par 2006.gadu 5 949,43 Ls apmērā, par 2007.gadu 2 402,43 Ls apmērā un par 2008.gadu 121 658,63 Ls apmērā.

[7] Par šo spriedumu 2009.gada 12.augustā prasītāja *biedrība „AKKA/LAA" iesniedza apelācijas sūdzību,* pārsūdzot spriedumu daļā, ar kuru daļēji noraidīta biedrības „AKKA/LAA" prasība un apmierināta SIA „Latvijas Televīzija" pretprasība.

Apelācijas sūdzība pamatota ar šādiem argumentiem.

[7.1] Papildus prasībā, tās papildinājumos un rakstveida paskaidrojumos norādītājiem apstākļiem un argumentiem apelācijas sūdzībā norādīts, ka pirmās instances tiesa, apmierinot pretprasību, ir atsaukusies tikai uz Autortiesību likuma 41.pantu un Civillikuma 1427.pantu, taču nav ņēmusi vērā Bernes konvencijā noteiktās darbu autoru ekskluzīvās tiesības uz savu darbu raidīšanu ēterā vai izziņošanu ar jebkuru citu raidīšanas paņēmienu, kā arī Autortiesību likuma 15.pantā noteiktās darba autora izņēmuma tiesības lemt par darba izmantošanu un izmantošanas nosacījumiem.

Tiesa spriedumā nav argumentējusi, kādēļ noraida prasītājas viedokli un argumentus par to, ka vienošanās par autoru darbu izmantošanu bez vienlaicīgas vienošanās arī par autoratlīdzības lielumu vispār nav iespējama.

[7.2] Tāpat spriedumā nav vērtēts, kad atbildētāja ir veikusi autoratlīdzības daļas maksājumus vismaz tādā apmērā, kādā pati to atzinusi par pamatotu, jo no lietas materiāliem redzams, ka atbildētāja nav veikusi ikmēneša maksājumus, kā to paredzētu par noslēgtu atzītais 2005.gada 19.aprīļa sarunu protokolam pievienotais licences līgums, bet gan maksājusi pēc saviem ieskatiem ceturksni, pusgadu vai pat gadu vēlāk par attiecīgo periodu. Šāda rīcība nepārprotami norāda, ka atbildētājas patiesais nolūks nav bijis noslēgt pienācīgu licences līgumu.

[7.3] Prasītāja nepiekrita tiesas secinājumam, ka prasītāja ir atteikusies vienoties par atlīdzības lielumu. Vienošanās ir iespējama tikai tādā veidā, ka apmierina visu dalībnieku intereses.

[7.4] Spriedumā minēto WIPO līgumu par autortiesībām tiesa ir citējusi un interpretējusi vienpusēji un nepilnīgi, jo šī līguma noteikumi nesašaurina saistības, kādas valstīm ir saskaņā ar Bernes konvenciju, proti, ka literāro un mākslas darbu autoriem ir ekskluzīvas tiesības dot vai nedot atļauju padarīt savus darbus pieejamus sabiedrībai, tostarp raidīt.

[7.5] Tiesa arī nav pareizi izpratusi līdzsvaru starp autoru tiesībām un plašākas sabiedrības interesēm.

[7.6] Tāpat prasītāja uzskatīja par nepareizu tiesas secinājumu, ka gadījumā, kad nav panākta vienošanās par autoratlīdzības apmēru, tā, pamatojoties uz Civillikuma 5.pantu un Bernes konvencijas par literatūras un mākslas darbu aizsardzību 11.bis panta otro daļu, var autoratlīdzības lielumu noteikt pēc saviem ieskatiem. Civillikuma 5.panta nosacījumi piemērojami tikai gadījumā, ja attiecīgo strīdīgo tiesisko attiecību neregulē likums, taču šajā gadījumā gan Autortiesību likums, gan minētā Bernes konvencija pietiekami skaidri regulē jautājumus par to, kad pieļaujama ar autortiesībām aizsargātu darbu izmantošana, kas un kā nosaka šādas izmantošanas nosacījumus un kādas ir juridiskās sekas minēto prasību neievērošanas gadījumā.

Turklāt tiek jaukts autora tiesību iedalījums ekskluzīvajās (izņēmuma) tiesībās un tiesībās uz atlīdzību. Atbilstoši Autortiesību likuma 15.pantam, autoram ir absolūta tiesība lemt par darba izmantošanu raidīšanai ēterā. Tiesības pieprasīt autoratlīdzību ir neatdalāmas no ekskluzīvo tiesību būtības.

Tādēļ prasītāja nepiekrita Autortiesību likuma 41.panta trešās daļas interpretācijai, saskaņā ar kuru tiesa varot vēlāk noteikt maksu. Prasītājas ieskatā saskaņā ar šo pantu tiesa nosaka atlīdzību tikai tādā gadījumā, kad starp pusēm jau ir bijis rakstveida formā noslēgts licences līgums ar vienošanos par atlīdzības lielumu, tikai tā līguma tekstā nav izteikta pietiekami precīzi. Vārds „konkretizēt" svešvārdu vārdnīcā skaidrots ar sinonīmiem „precizēt", „kādu domu izteikt konkrētākā formā", „padarīt uzskatāmu, pazīstamu".

Pat teorētiski konkretizējot pušu sarakstē pausto gribu, nevar nonākt pie autoratlīdzības lieluma, kas būtu mazāks par 1,6 % no televīzijas attiecīgā gada ieņēmumiem, ko 2006.gada 19.jūlija vēstulē piedāvāja pati atbildētāja par 33 % mūzikas izmantojumu savās programmās.

[7.7] Nepareizi kvalificējot atbildētājas darbības un vispār nevērtējot atbildētājas veikto maksājumu laiku, tiesa bez pietiekama pamata ir noraidījusi prasītājas argumentu, ka kompensācijai pēc tiesas ieskata ir jābūt ar zināmu sodošu un audzinošu funkciju.

Jautājumā par prasītājas noteiktajiem autoratlīdzības tarifiem, pirmās instances tiesa spriedumā ir atsaukusies uz judikatūru, taču faktiski analizējusi tikai vienu Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas spriedumu, lai gan Civilprocesa likuma 5.panta sestās daļas nosacījumi par judikatūru nav tulkojami tik šauri, reducējot tos tikai uz vienu lietu.

Prasītājas ieskatā tiesa nepamatoti secinājusi, ka autoratlīdzības maksājumu apmērs nosakāms, par pamatu ņemot izmantotās mūzikas īpatsvaru no atbildētājas kopējā raidlaika, ko pierāda plānošanas programmas „Batsoft" iegūtie dati, jo pretprasībā atbildētāja piekrita prasītājas norādītajam muzikālo darbu izmatošanas īpatsvaram – ne mazāk kā 30 % no kopējā raidlaika. Atbildētāja šo īpatsvaru būtiski samazināja tikai 2009.gada 31.marta pretprasības grozījumos, un tikai tiesas sēdē 2009.gada 9.jūlijā atbildētāja iesniedza ziņas par jaunas datorprogrammas „Batsoft" izmantošanu programmu plānošanā un izmantotās mūzikas uzskaitē, tādējādi pārkāpjot Civilprocesa likuma 93.panta trešās daļas noteikumus par pierādījumu iesniegšanas termiņu. Līdz ar to iespēja pārbaudīt šīs ziņas prasītājai bija tikai pēc lietas izskatīšanas pirmajā instancē. Turklāt budžeta finansējuma būtiskas samazināšanas dēļ sabiedriskās raidorganizācijas 2009.gadā bija spiestas īstenot stingrus taupības pasākumus, līdz ar to ir maz ticams, ka 2009.gadā „Latvijas Televīzija" būtu varējusi izveidot jaunas štata vietas, lai jaunajā datorprogrammā „Batsoft" ievadītu ziņas par visiem iepriekšējos četros gados (2005. – 2008.) izmantotajiem darbiem. „Batsoft" programmas ieviešanu un izmatošanu SIA „Latvijas Televīzija" neapstiprina nekādi citi pierādījumi, kas nepieciešami, atbilstoši Civilprocesa likuma 104.panta pirmās daļas noteikumiem.

Novēlota informācijas apkopošana un iesniegšana par izmantoto muzikālo darbu izmantošanu ir pretrunā spriedumā par noslēgtu atzītā 2005.gada 19.aprīļa licences līguma nosacījumiem, ka ziņas par izmantotajiem muzikālajiem darbiem, ietverot arī hronometrāžu, raidorganizācijai ir jāapkopo un jāiesniedz biedrībai „AKKA/LAA" divas reizes gadā.

Minētās datorprogrammas izmantošana, efektivitāte un ar to iegūtie dati ir apšaubāmi un nevar tikt uzskatīti par pierādījumu ēterā raidīto muzikālo darbu īpatsvaram. Izlases veidā pārbaudot SIA „Latvijas Televīzija" sniegto atskaiti par izmantotajiem darbiem trīs nedēļu laikā 2009.gada jūnijā un salīdzinot to ar izdevumā „Rīgas Viļņi" publicēto SIA „Latvijas Televīzija" programmas saturu, tika konstatēti 77 raidījumi, kuros izmantoti muzikālie darbi, kas nebija norādīti atbildētājas atskaitēs.

[7.8] Apelācijas sūdzībā arī atkārtoti prasības argumenti par to, ka sakarā ar biedrības „AKKA/LAA" pakļautību konkurenci regulējošiem normatīvajiem aktiem kopš 2004.gada 1.maija vispārējās jurisdikcijas tiesa nevar spriedumā noteikt tirgus dalībniekam konkrētu cenu par kādu citam tirgus dalībniekam sniegtu pakalpojumu, kas būtu Konkurences likuma 13.panta 5.punkta pārkāpums. Konkurences padome 2008.gada 13.februāra lēmumā Nr.20 secināja, ka biedrības „AKKA/LAA" apstiprinātie autoratlīdzības tarifi uzskatāmi par samērīgiem un par vieniem no zemākajiem starp citu Eiropas Savienības dalībvalstu mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizāciju noteiktajiem tarifiem un nolēma izbeigt lietas Nr. 2454/06/05/19 „Par Konkurences likuma 13.panta 1., 4. un 5.punkta iespējamo pārkāpumu biedrības Autortiesību un komunicēšanās konsultāciju aģentūra/Latvijas Autoru apvienība darbībās" izpēti. Līdz ar to nevar runāt par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, un norādītajā administratīvajā lietā izdarītajiem secinājumiem par autoratlīdzības apmēru ir nozīme arī izskatāmajā civillietā.

[8] Par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2009.gada 21.jūlija spriedumu 2009.gada 14.augustā *apelācijas sūdzību iesniedza arī atbildētāja SIA „Latvijas Televīzija",* pārsūdzot spriedumu daļā par kompensācijas un zaudējumu piedziņu 136 660,75 latu apmērā un daļā par atlīdzības lieluma noteikšanu tiesas par noslēgtu atzītā 2005.gada 19.aprīļa licences līguma 3.1.punktā.

Apelācijas sūdzība pamatota ar šādiem argumentiem.

[8.1] Papildus pretprasībā, tās papildinājumos un rakstveida paskaidrojumos norādītājiem apstākļiem un argumentiem apelācijas sūdzībā norādīts, ka pirmās instances tiesa spriedumā nepareizi konstatējusi, ka atbildētāja pārkāpusi prasītājas pārstāvēto autoru mantiskās tiesības uz muzikālo darbu izmantošanu, jo atbildētāja ir samaksājusi prasītājai visu autoratlīdzību par muzikālo darbu izmantošanu prasības periodā no 2005.gada 01.janvāra līdz 2008.gada 31.decembrim un turpina maksāt prasītājai. Savukārt kompensāciju vai zaudējumus nav pamata piedzīt no atbildētājas par neesošu autortiesību pārkāpumu, jo prasītāja atteicās vienoties par atlīdzības lieluma noteikšanu rakstveida licences līgumā. Ņemot vērā prasītājas monopolstāvokli vispārējo licenču izsniegšanas tirgū attiecībā uz autoru muzikālajiem darbiem, pienākumu izsniegt atbildētājai licenci prasītājai uzliek ne tikai Autortiesību likuma 65.panta pirmās daļas 1., 2.punkts, bet arī Konkurences likuma 13.pants par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu.

[8.2] Atbildētājas ieskatā pirmās instances tiesa ir pareizi konstatējusi, ka prasītājas vienpusēji noteiktie nepamatoti augstie tarifi nebija ekonomiski pamatoti un samērīgi. Tādēļ tos nevarēja ņemt vērā, kad tika pieprasīti ārpus pušu tiesvedības. Tie ir arī tik augsti, ka raidorganizācija tos nespēj samaksāt.

Pušu noslēgtajos izlīgumos un līgumos nav panākta vienošanās par atlīdzības lielumu, kas būtu nosakāms 2005.gada 19.aprīļa licences līguma 3.1.punktā, kā arī nav ņemts vērā mūzikas izmantojuma apjoms, līdz ar to tiesa varēja noteikt atlīdzības lielumu, kas ir mazāks par izlīgumos un līgumos noteikto.

[8.3] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu prasītājai bija jāpierāda atbildētājas muzikālo darbu izmantošanas apjomi prasības periodā no 2005.gada līdz 2008.gadam, taču prasītāja nav veikusi nekādus izmantotās mūzikas apjoma mērījumus. Līdz ar to atbildētājas konstatētā neprecizitāte mūzikas izmantojuma procentuālā apjoma noteikšanā, kuras sekas ir prasītājas pārstāvēto autoru muzikālo darbu izmantošanas apjoma samazinājums, nevar radīt atbildētājai pienākumu maksāt atlīdzību par neizmantotajiem prasītājas pārstāvēto autoru muzikālajiem darbiem.

Tāpat tiesa spriedumā nepareizi aprēķinājusi atlīdzības lielumu 2005.gada 19.aprīļa licences līguma 3.1.punktā, jo minētie atlīdzības lielumi un izmantotās mūzikas apjomi nav lietas faktiskajiem apstākļiem atbilstoši. Atbildētāja 2009.gada 31.marta vēstulē „Par raidapjomu" informēja tiesu, ka daļa no kopējā mūzikas izmantojuma daudzuma ir darbi, kuru autorus prasītāja nepārstāv, kā arī ar autortiesībām neaizsargāti darbi un atbildētājas pēc speciāla pasūtījuma radīti darbi, līdz ar ko tiesa nepareizi ir ņēmusi par pamatu kopējo atbildētājas izmantoto muzikālo darbu apjomu atbildētājas programmās.

Ievērojot minēto, precīzi konstatēto prasītājas pārstāvēto autoru muzikālo darbu izmantojuma uzskaitījumu atbildētājas raidītajās programmās, kā arī judikatūrā noteikto atlīdzības lielumu, 2005.gada 19.aprīļa licences līguma 3.1.punktā būtu nosakāms šāds atlīdzības lielums: 2005.gadā – 0,649 % pie 19,47 % mūzikas izmantojuma īpatsvara, 2006.gadā – 0,666 % pie 19,98 % mūzikas izmantojuma īpatsvara, 2007.gadā – 0,695 % pie 20,86 % mūzikas izmantojuma īpatsvara, 2008.gadā – 0,719 % pie 21,57 % mūzikas izmantojuma īpatsvara, laika posmā no 2009.gada 01.janvāra līdz 2012.gada 31.decembrim – 0,719 % par 21,57% mūzikas izmantojuma īpatsvara no 2005.gada 19.aprīlī noslēgtajā licences līgumā definētajiem ieņēmumiem.

[8.4] Nepamatots ir tiesas spriedumā norādītais, ka Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2003.gada 23.oktobra spriedumā lietā Nr. PAC-460 noteiktais 2 % atlīdzības lielums pie 60 % izmantotās mūzikas nav uzskatāms par tiesas spriedumu, kuram būtu judikatūras statuss. Minētais spriedums ar Augstākās tiesas Senāta 2004.gada 11.februāra spriedumu lietā Nr. SKC-65 tika atstāts negrozīts, un uz šo Senāta 2004.gada 11.februāra spriedumu ir atsauce arī Augstākās tiesas Senāta 2004.gada 03.marta spriedumā. Līdz ar to minētie spriedumi veido judikatūru Civilprocesa likuma 5.panta izpratnē.

[9] 2011.gada 12.oktobrī prasītāja biedrība „AKKA/LAA" iesniedza tiesā *papildus paskaidrojumus*, kuros bez jau agrāk minētā norādīja, ka no SIA „Batsoft" 2009.gada 20.augusta atbildes uz biedrības „AKKA/LAA" 2009.gada 22.jūlija pieprasījumu redzams, ka sistēmai nav pieejami dati par muzikālajiem darbiem no citiem avotiem, kā vien sistēmā ievadītie. Minētais pierāda, ka SIA „Latvijas Televīzija" tā saucamā jaunā programma pati par sevi nevar un arī 2009.gadā nevarēja atklāt nekādu muzikālo darbu uzskaites kļūdu, kā vien, nepietiekamā apjomā pašai atbildētājai ievadot datus, aprēķināt mazāku mūzikas izmantojuma procentu.

[10] *Ar Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2012.gada 2012.gada 2.februāra spriedumu daļēji apmierināta* biedrības „Autortiesību un komunicēšanās konsultāciju aģentūra/Latvijas Autoru apvienība*" prasība un daļēji apmierināta* valsts bezpeļņas sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Latvijas Televīzija" *pretprasība*.

Civillietu tiesu palāta nosprieda:

Atzīt par noslēgtu uz laiku līdz 2012.gada 31.decembrim biedrības „Autortiesību un komunicēšanās konsultāciju aģentūra/Latvijas Autoru apvienība" un valsts bezpeļņas sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Latvijas Televīzija" kā licences saņēmējas licences līgumu par muzikālo darbu izmantošanu tā 2005.gada 19.aprīļa redakcijā.

Noteikt, ka licences līguma 3.1.punktā paredzamais atlīdzības lielums ir 1,5 % no licences līgumā definētajiem ieņēmumiem.

Piedzīt no valsts bezpeļņas sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Latvijas Televīzija" biedrības „Autortiesību un komunicēšanās konsultāciju aģentūra/Latvijas Autoru apvienība" labā atlīdzību par laiku no 2005.gada 01.janvāra līdz 2008.gada 31.decembrim Ls 354 563,57 apmērā, tiesas izdevumus Ls 2875,54 apmērā un izdevumus advokāta palīdzības samaksai Ls 3535,14 apmērā, kopā – Ls 360 974,25 .

Noteikt biedrībai „Autortiesību un komunicēšanās konsultāciju aģentūra/Latvijas Autoru apvienība" tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no valsts bezpeļņas sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Latvijas Televīzija" likumiskos 6 procentus gadā no parāda summas.

Noraidīt prasību un pretprasību pārējās daļās.

Piedzīt no biedrības „Autortiesību un komunicēšanās konsultāciju aģentūra/Latvijas Autoru apvienība" valsts bezpeļņas sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Latvijas Televīzija" labā tiesas izdevumus Ls 20.

Piedzīt no biedrības „Autortiesību un komunicēšanās konsultāciju aģentūra/Latvijas Autoru apvienība" valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 4,77.

Piedzīt no valsts bezpeļņas sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Latvijas Televīzija" valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 4,77.

[11] Izskatot lietu kasācijas instancē, *Augstākās tiesas Civillietu departaments ar 2014.gada 21.maija spriedumu atcēla Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2012.gada 2.februāra spriedums pārsūdzētajā daļā un lieta šajā daļā nodota jaunai izskatīšanai tai pašai tiesai.*

Civillietu departaments norādīja, ka, neraugoties uz nepieciešamību noteikt muzikālo darbu izmantojuma īpatsvaru SIA „Latvijas Televīzija" programmās licences līguma faktiskās darbības laikā, Civillietu tiesu palāta izlases veidā vērtējusi vien pušu iesniegtos pierādījumus par šā īpatsvara uzskaiti 2009.gadā, taču citos dokumentos (lietas 3.sēj. 8.-22., 85.-406.lpp., 4.sēj. 11.-316.lpp.) iekļauto informāciju par apstākļiem, kas ietilpst pierādīšanas priekšmetā, spriedumā nav nedz pieminējusi, nedz analizējusi, tādējādi ir pārkāpts Civilprocesa likuma 97.panta pirmā un trešā daļa un 193.panta piektā daļa, kas bijis pamats sprieduma atcelšanai daļā.

[12] Ievērojot Civilprocesa likuma 473.panta pirmajā daļā apzīmētās lietas izskatīšanas kasācijas instancē robežas, *Civillietu tiesu palātas 2012.gada 2.februāra spriedums daļā par licences līguma atzīšanu par noslēgtu līdz 2012.gada 31.decembrim t ā 2005.gada 19.aprīļa redakcijā, stājies likumīgā spēkā* (*sk. Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2014.gada 21.maija sprieduma 21.lappuse).*

[13] *Apelācijas instances tiesas sēdē* prasītāja biedrības „AKKA/LAA" pilnvarotais pārstāvis zvērināts advokāts Uģis Grūbe (uz pilnvaras un ordera pamata) prasītāja prasību un apelācijas sūdzību uzturēja, atbildētāja pretprasību un apelācijas sūdzību neatzina par pamatotu. Paskaidrojumos pārstāvis apstiprināja apelācijas sūdzībā norādīto. Sakarā ar pušu strīdu par mūzikas izmantošanas īpatsvaru atbildētāja programmās papildus paskaidroja, ka divas reizes gadā atbildētājs pats sniedza atskaites par mūzikas izmantošanu savās programmās. Īpatsvars tika noteikts pēc atbildētāja iesniegtajām atskaitēm, bet pēc tam visu no jauna aprēķināja „Batsoft". Prasītājs apšauba, ka „Batsoft" apstrādāja visas LTV programmas par iepriekšējiem gadiem, jo tas ir ļoti liels apjoms. Pārstāvis precizēja, ka prasībā runa ir par kompensāciju un zaudējumiem, bet pēc Augstākās tiesas Civillietu tiesu departamenta sprieduma tā ir autoratlīdzība, jo licences līgums atzīts par spēkā esošu. Strīda būtība no tā nemainās.

Atbildētāja valsts bezpeļņas SIA „Latvijas Televīzija" pilnvarotā pārstāve zvērināta advokāte Inta Krodere (uz pilnvaras un ordera pamata) uzturēja atbildētāja pretprasību un apelācijas sūdzību, prasītāja prasību un apelācijas sūdzību neatzina par pamatotām. Paskaidrojumos pārstāve uzturēja argumentus, kas ir iekļauti SIA „Latvijas Televīzija" rakstveida paskaidrojumos, kas ir iesniegti Civillietu tiesu palātas tiesas sēdes laikā 2012.gada 19.janvārī Civilprocesa likuma 166.panta kārtībā (5.sēj., lietas 17.-43.lapa). Turklāt atbildētāja pārstāve kritiski izteikusies par Augstākās tiesas Civillietu tiesu departamenta spriedumu šajā lietā. Norādīja, ka departaments ir vērtējis apstākļus, kas ir ārpus tā kompetences, deprtamenta spriedumā iekļautās atziņas ir pretrunīgas. Pārstāve izteica viedokli, ka nav pamata spriest par autoratlīdzību, jo prasītājs to nav lūdzis, prasības pieteikumā ir prasīti zaudējumi. Sniedzot paskaidrojumus par pierādījumiem, kas ir attiecināmi uz mūzikas izmantošanas īpatsvaru atbildētāja programmās, pārstāve paskaidroja, ka jauna programma deva iespēju nodalīt mūziku, par kuru ir maksājama autoratlīdzība, no mūzikas, par kuru atlīdzība nav maksājama, piemēram, par reklāmu. Savukārt prasītāja iesniegtie pierādījumi satur neprecizitātes un kļūdas.

M o t ī v u d a ļ a

[14] Noklausoties tiesas sēdē pušu pārstāvju paskaidrojumus, pārbaudot lietas materiālos esošos rakstveida pierādījumus, *Civillietu tiesu palāta atzīst, ka biedrības „AKKA/LAA" prasība ir apmierināma daļēji, SIA „Latvijas Televīzija" pretprasība ir apmierināma daļēji.*

Civillietu tiesu palātas argumenti ir sekojoši.

Ņemot vērā, ka Civillietu tiesu palātas 2012.gada 2.februāra spriedums daļā, kurā atzīts, ka starp pusēm tika noslēgts licences līgums līdz 2012.gada 31.decembrim tā 2005.gada 19.aprīļa redakcijā, stājies likumīgā spēkā, izskatot lietu no jauna apelācijas instances tiesā, strīds ir izšķirams tikai par atlīdzības apmēru, jo tās apmērs licences līgumā precīzi nav noteikts, bet ir noteikti nosacījumi, kas kalpo par pamatu atlīdzības aprēķināšanai.

Tā, licences līguma 3.1.punktā noteikts, ka atlīdzība autoriem, kuru raidorganizācija maksā par darbu izmantošanu noteikta procentuālā apmērā no tiem raidorganizācijas gada ieņēmumiem, kas gūti no Darbu izmantošanas, veicot Raidorganizācijas pamatdarbību - programmu veidošanu (2.sēj., lietas 14.-25. lapa).

Licences līguma 3.2. punkts paredz, ka ar terminu ieņēmumi, kas gūti no aģentūras pārstāvēto autoru darbu izmantošanas, veicot raidorganizācijas pamatdarbību - programmu veidošanu, līguma tiek saprasti sekojoši raidorganizācijas ieņēmumi (saskaņā ar peļņas - zaudējumu aprēķinu):

3.2.1. ieņēmumi no visa veida reklāmas un televeikala izvietošanas,

3.2.2. ieņēmumi no visa veida sponsoru samaksātās naudas,

3.2.3. jebkādas no valsts, pašvaldības vai citas personas saņemtās subsīdijas, dotācijas un ziedojumi raidorganizācijas veidošanas projektiem.

Saskaņā ar licences līguma 3.3.punktu no minētajiem ieņēmumiem tiek atskaitīti:

3.3.1. pievienotās vērtības nodoklis,

3.3.2. ieņēmumi no pašreklāmas nolūkos izplatītās informācijas, par savām programmām vai raidījumiem (mediju barters),

3.3.3. faktiskā komisijas atlīdzība par visa veida reklāmas piesaistīšanu raidorganizācijas programmām, bet ne vairāk kā 15% no katra reklāmas pakalpojuma vērtības,

3.3.4. ieņēmumi no cita veida saimnieciskās darbības, kas nav saistīta ar raidorganizācijas programmu veidošanas projektiem (telpu iznomāšana, tehnikas izīrēšana u. tml.).

Ņemot vērā, ka atlīdzības apmērs nav konkrēti noteikts minētajā licences līgumā, vispārējās jurisdikcijas tiesa var noteikt autoratlīdzības lielumu, pamatojoties uz Autortiesību likuma 41.panta trešo daļu, kas paredz, ja licences līgumā atlīdzības lielums nav konkretizēts, strīda gadījumā to nosaka tiesa pēc saviem ieskatiem.

Jānorāda, ka prasības pieteikumā minētie Autortiesības likuma 68., 69. panti konkrētajā lietā nav piemērojami, jo autoru darbu prettiesiska izmantošana netika konstatēta, un runa ir pušu attiecībām pēc licences līguma, kurā nav noteikts atlīdzības lielums. Līdz ar to tiesai ir pamats piemērot augstākminēto Autortiesību likuma 41.panta trešo daļu.

Augstākās tiesas Senāta 2009.gada 25.novembra spriedumā lietā Nr.SKC-306/2009, 2011.gada 9.februāra spriedumā lietā SKC-57/2011, 2011.gada 21.decembra spriedumā lietā SKC-455/2011 nostiprināta Autortiesību likuma 41.panta trešās daļas interpretācija, atbilstoši kurai šī speciālā likuma norma norāda uz tāda licences līguma pastāvēšanas iespējamību, kurā atlīdzības lielums nav konkrēti noteikts. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 5.panta sesto daļu tiesai jaņem vērā judikatūra.

Sakarā ar atbildētāja pārstāves izteikto viedokli, ka prasība par autoratlīdzības piedziņu nemaz nav izvirzīta un līdz ar to nav pamata to izšķirt, jānorāda, ka prasītājs, ceļot prasību, ir izvirzījis mantiskā rakstura prasījumus, kas saistīti ar autoru darbu izmantošanu, un proti, par kompensācijas piedziņu par autortiesību pārkāpumu par laiku no 2005.gada 1.janvāra līdz 2007.gada 28.februārim un par zaudējumu atlīdzības piedziņu par laika periodu no 2007.gada 1.marta līdz 2008.gada 30.aprīlim. Civillietu tiesu palātas ieskatā nav būtiskas nozīmes apstāklim, ka pašlaik strīds pastāv par atlīdzību pēc licences līguma tādā pašā apmērā. Šāda prasījuma izvirzīšana nav uzskatāma par prasības grozīšanu, jo pieļautais tiesību aizskārums dod prasītājam tiesības saņemt mantiskā rakstura atlīdzību no atbildētāja par autoru darbu izmantošanu.

„Nav uzskatāmi par prasības grozīšanu gadījumi, (..) kad prasītājs, pa lietas gaitas laiku pārgrozījušos apstākļu dēļ, savā pirmējā prasījuma vietā, ar kuru viņš bij lūdzis noteikt pušu civiltiesiskās attiecības, lūdz atjaunot aizskartās tiesības [C. pr. n. 3. (1801.) ?.], vai otrādi (piem., kad prasītājs lūdz, lai tiesības uz zaudējumu atlīdzību atzīšanas vietā tam piespriestu no atbildētāja noteiktu summu, kā atlīdzību par zaudējumiem un otrādi)" (*sk. V.Bukovskis, Civīlprocesa mācības grāmata. Rīga: Autora izdevums, 1933, 327.-328.lpp.).*

Šādos apstākļos Civillietu tiesu palāta neredz šķēršļus izšķirt strīdu par atlīdzības piedziņu pēc licences līguma. Turklāt Civillietu tiesu palāta ņem vērā, ka Civillietu departaments savā 2014.gada 21.maija spriedumā, atceļot daļā Civillietu tiesu palātas 2012.gada 2.februāra spriedumu, kā minētā sprieduma trūkumu norādīja tikai pierādījumu nepienācīgu novērtēšanu attiecībā uz atlīdzības lielumu, nosakot to 1,5% no ieņēmumiem, bet neapšaubīja prasītāja tiesības saņemt nesamaksāto atlīdzības parādu kā tādu.

Vērtējot strīdu par atlīdzības lielumu, tiesa ņem vērā, ka nedz Autortiesību likums, nedz Latvijai saistošie starptautiskie līgumu neparedz mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijām neierobežotas tiesības pilnīgi brīvi lemt par licences maksu. Būtībā „AKKA/LAA" padomes apstiprinātajiem tarifiem ir priekšlikuma juridiskā daba un šā iemesla dēļ nevar uzskatīt, ka tarifi, pēc kuriem tiek aprēķināta licences maksa jeb atlīdzība darbu izmantotajiem būtu saistoši, uz ko norādīts Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2014.gada 21.maija spriedumā šajā lietā.

Nosakot atlīdzības lielumu pēc saviem ieskatiem, Civillietu tiesu palāta ievēro Civillikuma 5.pantu, kas paredz, kad lieta jāizšķir pēc tiesas ieskata vai atkarība no svarīgiem iemesliem, tad tiesnesim jāspriež pēc taisnības apziņas un vispārīgiem tiesību principiem. Būtiski, lai atlīdzība būtu taisnīga un samērīga.

Atlīdzības procentuālais apmērs no atbildētāja gada ieņēmumiem ir atkarīgs no mūzikas daudzuma izmantojuma atbildētāja programmās, kas izriet no pušu licences līguma 5.2.punkta, kurā nostiprināts raidorganizācijas pienākums veikt izmantoto autoru darbu uzskaiti.

Tika konstatēts, ka pušu starpā pastāv domstarpības par mūzikas izmantojuma īpatsvaru atbildētāja programmās laika periodā no 2005.gada 1.janvāra līdz 2008.gada 31.decembrim. par mūzikas izmantojuma īpatsvaru atbildētāja programmās minētajā laikā periodā.

Vērtējot pušu iesniegtos pierādījumus par mūzikas izmantojuma īpatsvaru atbilstoši Civilprocesa likuma 97.panta prasībām, Civillietu tiesu palāta piešķir priekšroku biedrības „AKKA/LAA" prasības pieteikumā norādītajiem datiem. Civillietu tiesu palātas apsvērumi, piešķirot priekšroku biedrības „AKKA/ LAA" norādītajiem datiem, ir sekojoši.

Prasītāja veiktie aprēķini par mūzikas izmantojuma īpatsvaru ir balstīti uz paša atbildētāja iesniegtajiem datiem, kas tika iekļauti atbildētāja iesniegtajās atskaitēs, par ko nav strīda. Atbilstoši atbildētāja iesniegtajām atskaitēm 2005.gadā mūzikas izmantošanas īpatsvars atbildētāja programmās sastādīja 33%, 2006.gada - 33%, 2007.gadā - 30%, bet 2008.gadā - 26,8%, par ko arī nav strīda. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 96.panta piektās daļas nosacījumiem prasītājam šie fakti nav jāpierāda, jo otra puse tos nav apstrīdējusi.

Tika konstatēts, ka atskaites tika iesniegtas, pamatojoties uz licences līguma 5.2.punktu, saskaņā ar kuru raidorganizācija bija apņēmusies iesniegt aģentūrai izmantoto darbu sarakstu elektroniskā formā šādos termiņos:

5.2.1. līdz 2005.gada 31.jūlijam iesniegt sarakstu par 2005.gada 1.pusgadu.

5.2.2. līdz 2006.gada 31.janvārim iesniegt sarakstu par 2005.gada 2.pusgadu.

Ņemot vērā, ka minētās licences darbības laiks bija līdz 2012.gada 31.decembrim, uz periodu no 2006.gada sākuma līdz 2012.gada beigām ir attiecināmi analoģiski nosacījumi.

Aprēķinot autoratlīdzību, prasītājam bez šaubām bija jāvadās no atbildētāja informācijas, kas bija iesniegta licences līgumā noteiktajā kārtībā.

Savukārt atbildētāja dati, kas ir iegūti, izmantojot televīzijas programmu plānošanas datorprogrammu „Batsoft", ir iesniegti tiesā, nevis licences līgumā paredzētajā kārtībā un termiņā. Saskaņā ar minētās programmas „Batsoft" datiem kopējais mūzikas izmantošanas apjoms no raidapjoma 2005.gadā sastādīja 20,96%, 2006.gadā- 24,08%, 2007.gadā - 23,69%, 2008.gadā -25,02, 2009.gadā (plānots)- 25%. Atsevišķi tika uzskaitīta biedrības „AKKA/LAA" pārstāvēto autoru mūzikas izmantošana, un proti, 2005.gadā – 19,47%, 2006.gadā- 19,98, 2007.gadā- 20,86, 2008.gadā- 21,57, 2009.gadā (plānots)- 21,57% (2.sēj., lietas 116.lapā).

No pretprasības pieteikuma izriet, ka pretprasība ir celta par atlīdzības noteikšanu atbilstoši mūzikas izmantojuma īpatsvaram, nevis biedrības „AKKA/LAA" pārstāvēto autoru muzikālo darbu izmantojuma īpatsvaram. Civilprocesa likuma 418.panta pirmā daļa paredz, ka apelācijas sūdzībā nedrīkst grozīt prasības vai pamatu, ietvert jaunus prasījumus, kas nav celti pirmās instances tiesā.

Savukārt no licences līguma 3.9.punkta skaidri izriet kopējā mūzikas izmantojuma piemērošana pušu atlīdzības noteikšanā, jo šis punkts paredz, ka

aģentūra apņemas raidorganizācijas samaksāto atlīdzību arī autoram, kurš nav pilnvarojis aģentūru un kurš nav lūdzis aģentūru izslēgt savus darbus no licencēm, pie nosacījuma, ka viņa darbs ir iekļauts raidorganizācijas iesniegtajā darbu atskaitē par attiecīgo laika periodu.

Līdz ar to nav pamata apspriest šajā lietā jautājumu par biedrības „AKKA/LAA" pārstāvēto autoru muzikālo darbu izmantojuma īpatsvaru atbildētāja programmās, bet ir apspriežams jautājums par muzikālo darbu izmantojuma īpatsvaru atbildētāja programmās.

Kā jau tika minēts, konkrētajā gadījumā pušu licences līgumā informācijas iesniegšanai par muzikālo darbu izmantošanu tika noteikts izpildījuma laiks.

Saskaņā ar Civillikuma 1812.pantu saistības izpildījums ir spēkā tikai tad, ja to izdarījusi un saņēmusi īstā persona īsta vietā, īstā laikā un pienācīgā kārtā.

Civillikuma 1828.pants paredz, ja izpildījuma laiks ir noteikts, tad parādniekam tas jāievēro, negaidot sevišķu kreditora atgādinājumu, bet tāpat arī viņam nav jāizpilda sava saistība agrāk, nekā pēc noliktā termiņa notecējuma.

Civillikuma 1828.panta komentāros norādīts, ka izpildījuma laiks (termiņš) parasti attiecas uz izpildījuma beigu momentu. Taču iespējami arī darbu uzsākšanas un darba posmu izpildes termiņi. (..) Visi šie termiņi jāievēro bez īpaša atgādinājuma. (*sk. Civillikuma komentāri: Ceturtā daļa. Saistību tiesības.- Autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā.- Rīga: Mans īpašums, 321.-322.lpp.).*

Tātad līgumā noteikto saistību - sniegt prasītājam informāciju par muzikālo darbu izmantošanu atbildētājam bija jāievēro bez jebkāda atgādinājuma. Turklāt pušu licences līgumā tika paredzētas informācijas neiesniegšanas vai nepatiesas informācijas iesniegšanas sekas. Tā, licences līguma 5.7.punkts paredz, ka raidorganizācija atbild par visiem zaudējumiem un sekām, kas radušies līgumā noteiktās informācijas savlaicīgas nesniegšanas gadījumā, kā arī gadījumā, ja raidorganizācija sniegusi aģentūrai apzināti nepatiesu vai maldinošu informāciju.

Šādos apstākļos SIA „Latvijas Televīzija" jāuzņemas visas nelabvēlīgas sekas, kas saistītas ar nepareizas (neprecīzas) informācijas sniegšanu biedrībai „AKKA/ LAA" licences līgumā noteiktajos termiņos. Kaut arī tiesa nevar izslēgt, ka programmas „Batsoft" aprēķinātie dati ir precīzāki, nekā iepriekš sniegtie dati, taču, ņemot vērā Civillikuma 1812.panta nosacījumus, tiesa nevar vērtēt „Batsoft" datu iesniegšanu kā līgumsaistību izpildi, šāds izpildījums nav spēkā. Līdz ar to, aprēķinot atlīdzību, ir jāvadās no datiem, kas bija iekļauti atbildētāja iesniegtajās atskaitēs.

Civillietu tiesu palātas ieskatā abu pušu iesniegtajiem pierādījumiem par mūzikas izmantojuma īpatsvaru 2009.gada un 2011.gada atsevišķajos laika periodos (3.sēj., lietas 8.-22., 85-147., 167.-174., 175.-189., 190.-203., 204.-407. lapa, 4.sēj., lietas 11.-316.lapa) nav nozīmes šī strīda izspriešanā. Pretprasībā tika izvirzīts prasījums noteikt atlīdzību no 2009.gada 1.janvāra līdz 2012.gada 31.decembrim atbilstoši mūzikas izmantojuma īpatsvaram 2008.gadā, līdz ar to jebkādi dati, kas ir attiecināmi uz 2009.gadu, 2011.gadu nevar ietekmēt strīda izspriešanu šajā daļā. Turklāt arī strīda daļā par atlīdzības noteikšanu par 2005.-2008.gadu šiem datiem nav nekādas nozīmes, jo tiesai nav pamata attiecināt 2009.gada un 2011.gada datus uz 2005.-2008.gadu.

Tajā pašā laikā jāatzīmē, ka gan prasītāja, gan atbildētāja iesniegtie pierādījumi par mūzikas izmantojuma daudzumu atbildētāja programmas 2009.gada un 2011.gada atsevišķajos laika periodos norāda uz to, ka abu pušu veiktais uzskatījums nav absolūti precīzs, bet minētais apstāklis nevar ietekmēt tiesas izdarītos secinājumus par SIA „Latvijas Televīzijas" līgumsaistību izpildi attiecībā uz informācijas sniegšanu laika periodā no 2005.gada 1.janvāra līdz 2008.gada 31.decembrim un tās sekām.

Šādos apstākļos Civillietu tiesu palāta atzīst, ka ir pamats uzskatīt, ka mūzikas izmantošanas īpatsvars atbildētāja programmās 2005.-2006.gadā bija 30-40% līmenī, bet 2007.-2008.gada – 20-30% līmenī.

Nosakot atlīdzības lielumu, Civillietu tiesu palātā ņem vērā Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2014.gada 21.maija spriedumā norādīto, ka apstākļiem, kas saistīti ar autoru darbu izmantojuma īpatsvaru atbildētājas programmās, ir būtiska nozīme, jo, palielinoties izmantojuma intensitātei, attiecīgi paaugstinās licences maksas likme. Tātad licences maksas likmei pie mūzikas izmantošanas īpatsvara 30-40% līmenī jābūt lielākai, nekā licences maksas likmei pie mūzikas izmantošanas īpatsvara 20—30% līmenī.

Prasītājs par mūzikas izmantojuma īpatsvaru atbildētāja programmās 30-40% līmenī par laiku līdz 2007.gada 6.jūlijam lūdz piemērot tarifu 5,5% no gada ieņēmumiem, norādot, ka ar 2007.gada 7.jūliju spēkā stājies jauni, zemāki tarifi, un proti, par mūzikas izmantojumu īpatsvaru programmās 30-40% līmenī, būtu jāmaksā autoratlīdzība 2% apmērā no gada ieņēmumiem. Turklāt prasītājs norāda, ka, ņemot vērā, ka SIA „Latvijas Televīzija" izmantotās mūzikas īpatsvars samazinājies - no 33% 2006.gadā līdz 30% 2007.gadā, samazinātos arī tarifs līdz 1,5%.

Šajā sakarā tika konstatēts, ka tarifu, kuru biedrība „AKKA/ LAA" bija noteikusi līdz 2007.gada 6.jūlijam, 5,5% apmērā, Civillietu tiesu palāta savā 2012.gada 2.februāra spriedumā atzina par pārmērīgu un nepamatotu. Šis secinājums prasītāja pretsūdzībā nav apstrīdēts, kas konstatēts Civillietu departamenta 2014.gada 21.maija spriedumā (26.lpp). Līdz ar to Civillietu tiesu palātas ieskatā biedrība „AKKA/ LAA" ir zaudējusi tiesības iebilst pret šo secinājumu.

Ņemot vērā, ka 2005.-2006.gadā muzikālo darbu izmantojuma īpatsvars atbildētāja programmās pārsniedza 30%, Civillietu tiesu palāta uzskata, ka samērīga un taisnīga atlīdzība par šo laika periodu būtu nosakāma 2% apmērā no atbildētāja ieņēmumiem, kas atbilst prasītāja tarifam par muzikālo darbu izmantojuma īpatsvaru 30-40% līmenī, kas stājies spēkā no 2007.gada 7.jūlija. Savukārt par 2007.-2008.gadu, kad prasītāja pārstāvēto autoru muzikālo darbu izmantojuma īpatsvars atradās 20-30 % līmenī, ir piemērojama likme 1,5 % no atbildētāja ieņēmumiem, jo tā ir samērīga un taisnīga apstākļos, kad samazinājās muzikālo darbu izmantojuma intensitāte. Turklāt, ņemot vērā, ka minētie tarifi atbilst prasītāja tarifam, kas stājies spēkā no 2007.gada 7.jūlija, prasītājs pats ir atzinis šādu atlīdzību par samērīgu un taisnīgu atlīdzību.

Turklāt Civillietu tiesu palāta ņem vērā, ka Konkurences padome 2008.gada 13.februāra lēmumā Nr.20 (1.sēj., lietas 196.-229.lapa), kas pieņemts, izskatot biedrības „Latvijas Raidorganizāciju asociācija" 2006.gada 25.septembra iesniegumu par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, konstatēja, ka biedrības „AKKA/LAA" 2007.gada 5.jūlija padomes sēdē apstiprinātie tarifi televīziju raidorganizācijām uzskatāmi par samērīgiem un par vieniem no zemākajiem starp citu Eiropas Savienības dalībvalstu mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizāciju noteiktajiem tarifiem, kas Civillietu tiesu palātas ieskatā papildus norāda uz to, ka minētie tarifi, t.i., 2% pie mūzikas izmantojuma īpatsvara 30-40% līmenī un 1,5% pie mūzikas izmantojuma īpatsvara 20-30% līmenī, ir ņemami par pamatotu taisnīgas un samērīgas atlīdzības noteikšanai pēc pušu licences līguma.

Tādējādi Civillietu tiesu palāta uzskata, ka samērīga un taisnīga atlīdzība pēc minētā licences līguma, kas ir nosakāma ar tiesas spriedumu: par 2005.gadu - 2% no licences līgumā definētajiem ieņēmumiem, par 2006.gadu - 2% no licences līgumā definētajiem ieņēmumiem, par 2007.gadu – 1,5% no licences līgumā definētajiem ieņēmumiem, par 2008.gadu - 1,5% no licences līgumā definētajiem ieņēmumiem.

SIA „Latvijas Televīzija" gada ieņēmumi, kas gūti no autoru darbu izmantošanas 2015.gada 19.aprīļa licences līguma 3.2., 3.3.punkta izpratnē, 2005.gadā sastādīja Ls 8 650 812,00 (2.sēj., lietas 108.lapa), 2006.gadā- Ls 10 094 943,00 (2.sēj., lietas 109.-110.lapa), 2007.gadā- Ls 11 640 243,00 (2.sēj., lietas 111.-112.lapa), 2008.gadā- Ls 13 194 563,00 (2.sēj., lietas 113.-114.lapa). Minētie dati ir SIA „Latvijas Televīzija" iesniegtie dati un tie, atšķirībā no prasītāja iesniegtajiem datiem, atbilst 2005.gada 19.aprīļa licences līguma 3.2. un 3.3. punktā fiksētajai ieņēmumu bāzei. (Gada ieņēmumu summas ir iegūtas no kopējiem ieņēmumiem atņemot atskaitījumus).

No minētajām ieņēmumu summām 2 % par 2005.gadu sastāda Ls 173 016,24, 2% par 2006.gadu - Ls 201 898,86, 1,5% par 2007.gadu - Ls 174 603,64, 1,5% par 2008.gadu - Ls 197918,44.

Nosakot piedzenamo atlīdzības lielumu, Civillieta tiesu palāta ņem vērā apstākli, ka atbildētājs ir samaksājis prasītājam atlīdzības daļu prasības

periodā, par ko nav strīda, un proti, par 2005.gadu tika samaksāti Ls 79 857,86, par 2006.gadu- Ls 95 000,00, par 2007.gadu- Ls 114 000,00, par 2008.gada - Ls 10287,00.

Ņemot vērā faktiski samaksātās summas, kas ir norādītas iepriekš, nesamaksātā atlīdzība par 2005.gada sastāda Ls 93158,38 (Ls 173016,24 mīnus Ls 79 857,86), par 2006.gadu- Ls 106898,86 (Ls 201 898,86 mīnus Ls 95 000), par 2007.gadu - Ls 60 603,64 (Ls 174603,64 mīnus Ls 114000,00), par 2008.gadu- Ls 187 613,44 (Ls 197 918,44 mīnus Ls 10 287,00), kopā nesamaksātā atlīdzība par prasības periodu sastāda Ls 448 274,32 jeb EUR 637 836,89.

Prasītājam, pamatojoties uz Civillikuma 1765.pantu, ir arī tiesības saņemt no atbildētāja prasītos likumiskus sešus procentus gadā no nesamaksātās atlīdzības summas.

Par laika posmu no 2009.gada 1.janvāra līdz 2012.gada 31.decembrim atlīdzība pēc licences līguma ir nosakāma 1,5% no licences līgumā definētajiem ieņēmumiem, t.i., analoģiski atlīdzības lielumam, kas ir noteikts par 2008.gadu, kā to ir lūdzis atbildētājs savā pretprasībā. Nosakot šādu atlīdzības lielumu, tiesa ņem vērā, ka 2007.-2008. gadā mūzikas izmantošanas īpatsvars atbildētāja programmās bija 20-30% līmenī.

Vērtējot pirmās instances tiesas spriedumu, jānorāda, ka pirmās instances tiesa, piedzenot nevis autoratlīdzību, bet gan kompensāciju un zaudējumus, nebija pareizi novērtējusi lietas apstākļus. Turklāt pirmās instances tiesa nebija devusi pareizu novērtējumu pušu iesniegtajiem pierādījumiem par mūzikas izmantojuma īpatsvaru atbildētāja programmās, kā rezultātā atlīdzības lielums tika noteikts, balstoties uz atbildētāja datiem, kas iesniegti tiesā strīda izskatīšanas laikā. Turklāt pirmās instances tiesas noteiktie tarifi nebija samērīgi un taisnīgi konkrētajos apstākļos.

Civilprocesa likuma 41.panta pirmā daļa paredz, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam - proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta.

Tika konstatēts, ka biedrībai „AKKA/LAA" ir radušies tiesas izdevumi sakarā ar samaksāto valsts nodevu par prasību Ls 2946,68 (1.sēj., lietas 4.lapa) un Ls 58,03 (2.sēj., lietas 102.lapa), kā arī sakarā ar valsts nodevu par apelācijas sūdzību Ls 1468,19 (2.sēj., lietas 267., 280.lapa), kopā Ls 4472,90 jeb EUR 6364,36. Apmierinātā prasības daļa EUR 637 836,89 sastāda 29,31% no prasības summas EUR 2 176 172,76 (100%).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu no atbildētāja prasītāja labā ir piedzenama prasītāja samaksātā valsts nodeva proporcionāli prasības apmierinātajai daļai jeb EUR 1865,40 apmērā.

Turklāt biedrībai „AKKA/LAA" ir radušies ar lietas vešanu saistītie izdevumi zvērināta advokāta Uģa Grūbes palīdzības samaksai šajā lietā Ls 3535,14 jeb EUR 5030,05 apmērā (2.sēj., lietas 121.-126., 224.-227.lapa).

Civilprocesa likuma 44.panta otrā daļa paredz, ka ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no atbildētāja par labu prasītājam, ja viņa prasījums ir apmierināts pilnīgi vai daļēji, kā arī tad, ja prasītājs neuztur savus prasījumus sakarā ar to, ka atbildētājs tos pēc prasības iesniegšanas labprātīgi apmierinājis.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1.punkta c) apakšpunktu ar lietas vešanu saistītie izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām ir mantisks raksturs un kurās prasības summa pārsniedz EUR 57 001, ir atlīdzināmi to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 5% no prasījumu apmierinātās daļas.

Tā kā prasītāja izdevumi zvērināta advokāta Uģa Grūbes palīdzības samaksai nepārsniedz 5 % no apmierinātās prasības daļas, minētie izdevumi ir piedzenami no atbildētāja to faktiskajā apmērā, t.i., EUR 5030,05 apmērā.

Ņemot vērā, ka atbildētāja pretprasība tika apmierināta daļā par 2005.gada 19.aprīļa licences līguma atzīšanu par noslēgtu, no prasītāja par labu atbildētājam saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu ir piespriežama valsts nodeva EUR 28,46 apmērā, kas samaksāta par nemantiskā rakstura pretprasību Ls 20 jeb EUR 28,46 apmērā (2.sēj., lietas 10.lapa).

Turklāt tika konstatēts, ka lietas izskatīšanas gaitā pirmās instances tiesā un apelācijas instances tiesā (2 reizes) ir radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu nosūtīšanai, kas netika apmaksāti iepriekš, un proti, pirmās instances tiesā – Ls 6,88 jeb EUR 9,79, apelācijas instances tiesā – Ls 2,66 jeb EUR 3,78 (1.reizi) un EUR 4,78 (2.reizi), kopā EUR 18,35.

Ņemot vērā, ka gan prasība, gan pretprasība tika apmierinātas daļēji, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 42.panta pirmo un otro daļu, no biedrības „AKKA/LAA" un SIA „Latvijas Televīzija" valsts labā ir piespiežami minētie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu nosūtīšanai, sadalot tos vienādās daļās (EUR 18,35 : 2), t.i., EUR 9,18 - no „AKKA/LAA" un EUR 9,18 – no SIA „Latvijas Televīzija" .

Ņemot vērā augstākminēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 5.pantu, 41.panta pirmo daļu, 42.panta pirmo un otro daļu, 44.pantu, 93., 97., 192., 193., 432.pantu, Euro ievešanas kārtības likuma 4., 6.pantu, Civillietu tiesu palāta

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 432., 433. un 434.pantu, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta

n o s p r i e d a

apmierināt daļēji biedrības „Autortiesību un komunicēšanās konsultāciju aģentūra/Latvijas Autoru apvienība" **prasību** un **apmierināt daļēji** valsts bezpeļņas sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Latvijas Televīzija" **pretprasību**.

Noteikt, ka biedrības „Autortiesību un komunicēšanās konsultāciju aģentūra/Latvijas Autoru apvienība" un valsts bezpeļņas SIA „Latvijas Televīzija" noslēgtā licences līguma 3.1.punktā paredzamais atlīdzības lielums ir

2005.gada-2% no licences līgumā definētajiem ieņēmumiem,

2006.gada-2% no licences līgumā definētajiem ieņēmumiem,

2007.gada -1,5% no licences līgumā definētajiem ieņēmumiem,

2008.gada- 1,5% no licences līgumā definētajiem ieņēmumiem.

Piedzīt no valsts bezpeļņas SIA „Latvijas Televīzija", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, biedrības „Autortiesību un komunicēšanās konsultāciju aģentūra/Latvijas Autoru apvienība", reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, labā atlīdzību par laiku no 2005.gada 01.janvāra līdz 2008.gada 31.decembrim EUR 637 836,89 apmērā, tiesas izdevumus valsts nodevas nomaksai EUR 1865,40 apmērā un ar lietas vešanu saistītos izdevumus advokāta palīdzības samaksai EUR 5030,05 apmērā.

Noteikt biedrībai „Autortiesību un komunicēšanās konsultāciju aģentūra/Latvijas Autoru apvienība", reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no valsts bezpeļņas SIA „Latvijas Televīzija", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, likumiskos 6 procentus gadā no parāda summas.

Noraidīt prasību un pretprasību pārējās daļās.

Piedzīt no biedrības „Autortiesību un komunicēšanās konsultāciju aģentūra/Latvijas Autoru apvienība", reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/,

valsts bezpeļņas SIA „Latvijas Televīzija", reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, labā tiesas izdevumus valsts nodevas nomaksai EUR 28,46 apmērā.

Piedzīt no biedrības „Autortiesību un komunicēšanās konsultāciju aģentūra/Latvijas Autoru apvienība", reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 9,18 apmērā.

Piedzīt no valsts bezpeļņas sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Latvijas Televīzija", reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 9,18 apmērā.

Sprieduma daļā par piedziņu labprātīgas izpildes termiņu noteikt 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Pilna sprieduma sastādīšanas datums 2016.gada 11.janvāris.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja	(paraksts)	M.Terjuhana
Tiesnese	(paraksts)	S.Krūmiņa
Tiesnese	(paraksts)	D.Jansone

NORAKSTS PAREIZS
Latvijas Republikas Augstākās tiesas
Civillietu tiesu palātas tiesnese M.Terjuhana
Rīgā 2016.gada 11.janvārī